

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

DELO IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO
ZDRUŽITVI LJUDSKE PRAVICE, KI JO JE
5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMU-
NISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN SLO-
VENSKEGA POROČEVALCA, KI GA JE
LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODIL-
NA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Ivan Sinkovec

LJUBLJANA, petek, 31. marca 1961 - Leto III., šte. 88

PRESEDNIK TITO O SVOJIH VTISIH S POTI PO ZAHODNI AFRIKI

»Afriške množice so trdno odločene graditi družbeni sistem na novih temeljih«

»GALEB«, 30. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel v Conakryju 27. marca jugoslovanske novinarje, ki so ga spremljali med njegovim obiskom v Gani, Togu, Liberiji, Gvineji in Republikli Mali. Ko so ga naprosili, naj pove svoje vtise s potovanja po državah Zahodne Afrike, je predsednik Tito dejal:

»Teh pet držav, ki smo jih obiskali, ima svoje značilnosti ne samo zato, ker so, z izjemo Liberije, mlade države, katerih narodi so se nedavno osvobodili, ampak tudi zato, ker imajo v današnjem položaju čedalje večjo vlogo. Reči moram, da me je pozitivno in prijetno presenetilo vse, kar se tukaj dogaja. Ne morem seveda govoriti o gospodarskem napredku teh držav, ker do njega ni moglo priti v tako kratkem času. Toda name so napravili vtis predvsem ljudje, njihove organizacije in prizadevanja, ki so prišla do izraza med našim bivanjem pri njih.

patije tako velike in globoke, kakor da smo si že davno prijatelji. V državah, ki smo jih obiskali, nas je ljudstvo povsod z veseljem sprejemalo. Nismo doživljali topliga in prišrnega sprejema samo pri ozkem krogu voditeljev, ampak pri najširših množicah. Res je, šolske otroke ni težko naučiti, kako je treba iti ven in pozdraviti goste, toda prijateljstvo do nas so enako izkazovali vsi ljudje, od najmlajših do najstarejših. To dokazuje, da uživa Jugoslavija tukaj velik ugled zaradi svojih zunanje-političnih koncepcij in doslednosti v boju proti kolonializmu, kakor tudi zaradi svoje preteklosti. Dobil sem vtis, da so pri ljudeh v teh državah težnje, da bi se v marsičem zgledovali po nas. Ne mislim, da bi bile težnje po kopiranju in šablonskem prenašanju nekaterih stvari iz našega notranjega razvoja. Gre namreč za to, da je Jugoslavija zanje v moralno-političnem pogledu vzor, kako se lahko država, ki je bila v preteklosti zaslužena in nerazvita, z lastnimi silami in ne glede na vse težave dvigne do takšne stopnje, na kakršni je danes Jugoslavija, če je ljudstvo zavedno. To jim vliva samozavest in v tem pogledu ima naša država veliko vlogo. Videli ste v Gvineji in v Bamaku, kako veličasten je bil sprejem. Jaz si kratko malo nisem mogel predstavljati, da bi bilo ljudstvo v notranjosti afriške celine, ki se je šele pred sedmimi meseci postavilo na lastne noge, tako glo-

boko prežeto z zavestjo o lastnih silah, in da bi tako dobro vedelo, da mu je Jugoslavija velik prijatelj. Rekel sem že ob neki priložnosti, da je mogoče poslati ljudstvo na ulice, da ga pa ni mogoče prisiliti, da bi manifestiralo svoje razpoloženje, če ga ni volja. Razpoloženje, ki smo ga tukaj videli in občutili, ima dosti podobnosti s tistim navdušenjem, ki je prišlo do izraza tudi pri naših narodih v prvih povojnih letih. Tudi tukaj najširše množice zelo močno izražajo svoje

razpoloženje. To smo videli v vseh deželah, toda v Gvineji in Bamaku je bil dosežen vrhunec. To vzpodbuja človeka in hkrati potrjuje, da je bilo prav, da smo šli na to pot. Ljudje tukaj vedo, da nam je v teh vremenskih razmerah težko, vedo pa tudi, da smo prišli z željo, videti jih, seznaniti se z njimi in jim pomagati. Ljudstvo ne ve, kolikšno gmočno pomoč mu lahko nudimo, ve pa, da jim mi tudi s svojo navzočnostjo nudimo moralno-politično podporo, in to visoko ceni.

ENO IZMED NAJPOMEMBNEJŠIH POTOVANJ

Sodim, da je to eno izmed naših najpomembnejših potovanj, ker smo prišli v najmlajše države. Najmlajše ne samo v Afriki, ampak sploh, države, ki so bile stoletja pod strašnim jarmom kolonialnega izkoriščanja. O teh deželah nisimo imeli najjasnejše predstave zaradi celotnega doseganja prikazovanja afriških narodov tako v šolskih knjigah kot v propagandi. Morali smo zato priti sem, da bi občutili in videli, kako na oder svetovne politike aktivno stopajo narodi afriške celine, kar bo brez dvoma imelo velik pomen za prihodnji razvoj mednarodnih odnosov.

delih sveta. Afrika je za to najboljši primer. O tem smo govorili že pri naših prvih stikih z azijskimi in afriškimi državami. Zato so nas napadli, toda danes lahko rečem, da smo imeli tudi takrat popolnoma prav, zdaj pa smo se lahko še bolj prepričali, da gre razvoj v Aziji in Afriki v to smer. Takšne sodbe so plod stvarnosti, ki sem jo videl in o njej razmišljal. Zame je bil to velik nauk, ker sem si ustvaril jasno podobo o razvoju teh držav.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Edvard Kardelj v Sremski Mitrovici

Sremska Mitrovica, 30. marca. (Tanjug). Podpredsednik ZIS Edvard Kardelj je v spremstvu predsednika Ljudske skupščine Srbije Jovana Veselinovića in predsednika republiškega odbora SZDL Srbije Dušana Petrovića danes dopoldne obiskal Sremsko Mitrovico. Gostje so si ogledali spominsko pokopališče in muzej - hišico ter centralni konservat Sirmiuma v Sremski Mitrovici. Podpredsednik Kardelj in drugi gostje so potem govorili s predstavniki okraja in občine o nekaterih uspehih, perspektivah in problemih gospodarstva v Sremski Mitrovici.

PO OBISKU V KANADI

Kratek dvodnevni obisk je poveljatelj državnega sekretarja Kočo Popovića v Kanado, s katero so se jugoslovanski narodili borili v dveh minulih vojnah za obrambo idealov svobode, proti usakrtnim agresiji, v Kanado, s katero nas vežejo tudi žive vezi naših izseljencev.

Sam o pa brž čas ne bi bilo zadosten razlog za visoki državni obisk. So še mnogi drugi pomembnejši činitelji, ki so obisku utirili pot. Leti opozorjajo obe državi, da je priporočljivo navezati neposredne stike v pravih sponah mednarodnih interesov.

Podlaga za ta obisk je bila vsekakor dosledna pojojna politika socialistične Jugoslavije za utrjevanje svetovnega mira, za omogočanje svobodnega notranjega razvoja v vsaki državi, za podprejanje spornih interesov večjih ali manjših državnih skupnosti nespornim interesom vsega človeštva.

Prav ta zadnji element je verjetno odigral odločilno vlogo, posebno v luči kanadskih teženj, ki se vidneje manifestirajo zadnja leta zlasti na področju kanadske zunanje politike.

Sosedstvo Kanade z ZDA je pripeljalo do tolikšne povezanosti obeh držav, da so vodilni kanadski krogi začeli čutili te vezi kot oviro za svobodno usmerjanje Kanade v mednarodnih dogajanjih.

Ustrezno svojim racionalnim interesom je začela Kanada pogosto ubirati lastno pot. Zagovarjati je začela lastne koncepcije v sklopu zahodnega sveta. Te koncepcije se seveda ne vadijo vstran od njenih dosedanjih zaveznikov, skušajo pa razbiti ozkost zahodne politike, zagotoviti skušajo zmago bolj realne politike in aktivnejšo politično prakso. Kanada je zavrnila politiko ekonomske blokade Kube in zagovarja pravico Kube in pravico v-akrja drugega naroda, da svobodno odloča o svoji zmagi. Kanada je vse manj pripravljena sprizniti se s škodljivo politiko zavira-

nja vrat OZN LR Kitajski. Mimo tega meni, da se v razgovorih o splošni in popolni razorožitvi brez potrebe izdružba čas za preliminarno sondiranje razpoloženja ter je prepričana, da bi se morali čimprej poglabiti v resnično problematiko ter se dokopati do bolj otipljivih rezultatov. V Kanadi tudi sodijo, da ostaja svet, brez učinkovite pomoči nerazvitim državam, v območju stalne nevarnosti vojnih konfliktov. Kanadčani obsojajo tudi akcije, ki zastrujejo mednarodne odnose, zlasti poskusne eksplozije jedrskega orožja, zaviranje črvo-bodilnega procesa pri kolonialnih narodih in pojave rasne diskriminacije. Kanada dosledno zagovarja tudi krepitev OZN, nenehno večanje njene vloge in razširitev njenih pristojnosti za reševanje perečih mednarodnih vprašanj.

Vse to je - kot rečeno - opozorilo Kanado in Jugoslavijo, da sta medsebojno zblíževanje in temeljitejša izmenjava mnenj koristna. To sodelovanje, zlasti v okviru OZN, že doslej ni bilo nepomembno. Neredko sta se obe državi znašli v tem mednarodnem forumu na enakih ali vsaj zelo sorodnih pozicijah. Toda njuno usklajevanje stališč še zdaleč ni doseglo možnosti. Posebno še, ker sta obe državi prepričani, da sodita med tiste pozitivne činitelje v tej organizaciji, ki lahko veliko prispevajo k njeni konstruktivni dejavnosti.

Komunike, ki so ga objavili po končanem obisku Kočo Popovića v Kanadi, odkriva, da v bodoče lahko pričakujemo pomembnejše sodelovanje. Smemo torej pričakovati, da bo ta neposredni stik spodbudno vplival tudi na vsa druga področja: na gospodarsko, kulturno in znanstveno, to je na tista področja, kjer je medsebojna povezanost sicer obstajala, kjer pa še zdaleč ni bilo izkoriščene vse konstruktivne možnosti.

Vida Hreščak

Ne glede na to, kar pripoveduje, da tukaj ni mogoče govoriti o socializmu in da v teh deželah ni socialističnih elementov, so ljudske množice v Afriki brez kakršne koli izjeme trdno odločene in prepričane, da je treba družbeni sistem graditi na novih temeljih. Ljudje so tukaj občutili, da je konec ne samo daljne, ampak tudi nedavne preteklosti, in da v Afriki ni mogoče iti po poti kapitalističnega razvoja, ampak da je treba v družbenem razvoju iskati novih oblik. Vsem njim je cilj, čeprav nekje bližji, nekje bolj oddaljeni - ustvariti socializem. Predsednik republike M. Modibo Keita nam je na primer jasno dejal, da hočejo ustvariti socializem. Toda vodilni ljudje v teh državah ne mislijo, da bodo do socializma prihajali po klasični poti, po neki šabloni, ki bi najprej doželela razvoj kapitalizma, nato buržoazno-demokracijo in naposled proletarsko revolucijo, ki bi omogočila začetek ustvarjanja socializma. Oni mislijo, da je treba na temelju sedanjih pogojev v začetku kreniti k ustvarjanju socialističnih družbenih odnosov, četudi bi ta proces spremljale razne težave. Treba je poudariti, da že delovanje njihovih organizacij in vzgoja ljudi ter reševanje raznih problemov ne glede na to, da to ni zmerom najuspešnejše, kažejo, kam grede ti narodi in za kaj si prizadevajo. To dokazuje hkrati, da je socialistični svet mnogo širši, kot mislijo nekateri dogmatiki. Socializem se kljub bolečinam in težavam poraja, razvija in krepi v vseh

Protest vladi v Rimu

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Trst, 30. marca. Vsesplošno ogorčenje zaradi fašističnih provokacij v Trstu je prišlo do izraza v številnih zahtevah, navedenih na rziško vlado in njenega tukajšnjega komisarja, da oblasti preprečijo nadaljnje poskuse fašističnega nasilja in zagotovijo mirno sožitje prebivalstva na Tržaškem. Vse politične skupine, ki predstavljajo Slovence, so sicer poslale skupno brzojavko ministrskemu predsedniku Fanfaniju in notranjemu ministru Scelbi, v kateri odločno protestirajo zaradi fašističnih protislovenskih izpadov in zahtevajo konkretne ukrepe proti njihovem ponavljanju. Večina tržaških demokratičnih strank kot KPI, socialistična, republikanska, socialnodemokratska in radikalna stranka pa so poslale svoje predstavnike k vladnemu generalnemu komisarju dr. Palamarju in izrazile svojo

Nikola Minčev

Zvezna skupščina se bo sestala 18. aprila

BEOGRAD, 30. marca (Tanjug). - Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklical seje Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev za 18. april ob 10. uri. Pričakovati je, da bosta zborna obravnava poročilo o delu ZIS v letu 1960, predlog temeljnega zakona o gozdovih in predloge za spremembe več predpisov s področja gospodarstva. S temi spremembami bo pravzaprav dosežena vskladitev z novimi predpisi o razdelitvi dohodka. Razen tega bosta oba zbora na pobudo skupščinskega odbora za organizacijo oblasti in upravo najbrž obravnava tudi spremembe v zakonih o naših železnih in PTT. Predvideno je, da bo skupščina obravnava tudi predloge več odlokov, med njimi predlog odloka o regresih gospodarskim organizacijam, prometa v zvezi z vozniimi olajšavami v prevozu.

Seja Izvršnega sveta Črne gore

Titograd, 30. marca (Tanjug). Na današnji seji Izvršnega sveta Črne gore, ki ji je predsedoval njegov podpredsednik Nikola Djakonović, so sprejeli predlog zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje. Sprejeli so tudi odlok, da bodo letos v Črni gori pogozdili oziroma izkrlili 2000 ha goličav oziroma goščav.

Komunalne banke naj čimprej prevzamejo kreditiranje vsega gospodarstva na svojem območju

S tiskovne konference državnega sekretarja za finance Nikole Minčeva

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 30. marca. Državni sekretar za finance Nikola Minčev je na današnjem sestanku z novinarji poudaril, naj komunalne banke čimprej prevzamejo kreditiranje vsega gospodarstva na svojem območju. Ker je komunalna banka v novem bančnem sistemu za gospodarska gibanja v komunah največjega pomena, moramo organizacijo komunalnih bank pospešiti in ji posvetiti največjo pozornost. Prihodnji teden bo v glavni centrali Narodne banke posvetovanje o organizacijskih in kadrovskih vprašanjih komunalnih bank, ki se ga bodo udeležili predstavniki dosedanjih republiknih central Narodne banke ter republiknih sekretarijatov za finance.

Z ukrepi, ki jih je na zadnji seji v zvezi z kreditno bilanco in kreditno politiko sprejel Zvezni izvršni svet, je dejal Nikola Minčev, naj bi omogočili, da bodo komunalne banke v najkrajšem času začele delati. Na tej seji je ZIS orvil sprejel predpise, s katerimi je začel smernice Narodni banki in specializiranim bankam glede kreditiranja obratnih sredstev.

GOSPODARSKE ORGANIZACIJE MORAJU OBRATNA SREDSTVA ZAGOTOVITI IZ LASTNIH SREDSTEV

Nikola Minčev je poudaril, da je prav letos, ko uveljavljamo bistvene spremembe na področju razdeljevanja dohodkov, še posebno važno, da vskladimo kreditno in gospodarsko politiko. Na področju gospodarstva smo omejili administrativne intervencije, s tem pa se je povečala tudi vloga ekonomskih in monetarnih instrumentov kot usmerjalcev gospodarskega razvoja. Na tej podlagi smo pripravili tudi ukrepe, ki jih je na zadnji seji sprejel ZIS.

Kot prvo, je dejal Nikola Minčev, naj omenim, da si bodo morale gospodarske organizacije predvsem same pridobivati svoja obratna sredstva. Imeli bomo komunalne banke, ki pa seveda ne bodo mogle dati posojil, presega-jočih njihove možnosti. Pravilna usmeritev gospodarskih organizacij glede for-miranja obratnih sredstev je za ureditve ciljev naše gospodarske politike največjega pomena, saj naložbe v obratna sredstva najhitreje in najbolj neposredno vplivajo na naraščanje proizvodnje. Gospodarske organizacije sestavljajo zdaj zaključne račune za leto 1960 in odločajo o raz-

delitvi čistega dohodka. Če pri tem ne bodo upoštevale pomena obratnih sredstev, bodo v nadaljnjem poslovanju nedvomno zabredle v razne težave.

Zaradi reorganizacije kreditnega in bančnega sistema Narodna banka pa tudi druge centralne banke letos ne bodo mogle dati toliko posojil kakor prejšnja leta. Razen tega pa so bili prvi meseci letošnjega leta značilni po veliki investicijski potrebnosti, kar ni v skladu s postavkami družbenega plana. Podatki za prva dva meseca letošnjega leta kažejo, da so bila razpoložljiva sredstva gospodarskih organizacij in družbenih investicijskih skladov za 55 milijard dinarjev večja kakor v istem času lanskega leta. Hkrati s tem je bilo finansiranje investicij iz teh sredstev za 56 % večje kakor lani, medtem ko so bile investicije iz centraliziranih sredstev nekoliko manjše kakor lani. Zato je Narodni banki naročeno, naj do konca junija ne daje posojil drugim bankam, specializirane banke pa bodo dajale kratkoročna posojila za obratna sredstva samo za dela v zvezi s poslovanjem in izvozom. Če bi potrebe terjale kreditno intervencijo centralnih bank v zvezi z osnovnimi planskimi nalogami, bo Narodna banka sicer intervenirala, toda samo s privolitvijo Zveznega izvršnega sveta.

Zunanjetrgovinski režim smo z novimi predpisi znatno liberalizirali in gospodarske organizacije zdaj laglje dobivajo devize, kar ustvarja ugodne pogoje za normalne gospodarske dejavnosti. Seveda pa takšen zunanjetrgovinski režim hkrati terja tudi stabilen notranji in zunanji položaj. Zato je predvideno, da kupujejo gospodarske organizacije devize z last-

niimi sredstvi ali pa s posojili komunalnih bank, vtem ko centralne banke ne bodo dajale posojil za ta namen, razen za državne materialne rezerve ali pa za uvoz blaga. Ne bodo pa dajale posojil, da bi se to blago razdeljevalo na končne uporabnike v proizvodnji in prometu.

Gospodarstvo ima letos na razpolago znatna devizna sredstva za reprodukcijo in za uvoz blaga za široko potrebnost. Zato imamo vse pogoje, da ne samo izpolnimo postavljene proizvodne naloge, temveč da jih tudi presežemo in da hkrati znatno povečamo izbiro blaga za široko potrebnost.

DRUGI UKREPI KREDITNE POLITIKE

V skladu z zakonom o bankah komunalne banke letos iz svojih bančnih sredstev ne bodo dajale posojil za obratna sredstva. To pa seveda ne velja za tista posojila, ki jih lahko dajejo iz družbenih investicijskih skladov. Izjema so tudi posojila za osnovna sredstva v višini 20 % hranilnih vlog in rezerv za življenjsko zavarovanje.

Da bi omejili investicije, centralne banke ne bodo dajale posojil investitorjem in njihovim porokom za vplačevanje garantnih vsot in za sodelovanje v zvezi z uporabo posojil iz splošnega investicijskega sklada. To pomeni, da bodo moralni investitorji v prihodnje sami v celoti poskrbeti za sredstva za ta namene.

Na področju splošne potrebnosti moramo zagotoviti, da se bo gibala v okviru dohodkov, namenjenih za finansiranje. Zato je predvideno, da socialno zavarovanje samo krije svoje tekoče primanjkljaje, brez intervencije bančnega kredita. To bo lahko storilo z začasnimi posojili iz sredstev, ki jih bo dobilo letos kot dohodek od dopolnilne stopnje prispevka za socialno zavarovanje v višini 2 %.

M. P.

VREME

Stanje 30. marca popoldne: - Področje visokega zračnega pritiska nad jugozahodno Evropo slabi. Nad srednjeevropsko področje, ki se razprostira od Britanije preko zahodne in srednje Evrope, se gostopoma širi protijuga. Napoved za pretek: Zmerno do orožetno oblačno in razmetoma toplo. Temperature bodo ponoči med 2 in 6, v Primorju 8, čez dan med 14 in 18 stopinjami C. Pihal bo jugozahodni veter.

JUTRI SE ZAČNE POPIS PREBIVALSTVA

Popis nam bo dal podatke o velikih spremembah, ki so posledica hitrega gospodarskega in družbenega razvoja v zadnjih osmih letih

V času od 1. do 7. aprila bomo v vsej državi opravili popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj, in sicer po stanju o polnoči med 31. marcem in 1. aprilom. To bo tretji popis v novi Jugoslaviji. Dal nam bo pomembne podatke o velikih spremembah v sestavi prebivalstva kot posledici naglega družbenega in gospodarskega razvoja od zadnjega popisa v letu 1953, ki je sledil prvemu povojnemu popisu leta 1948. Ob naglo napredujočem gospodarskem razvoju se je v teh letih pospešeno nadaljevala selitev prebivalstva z vasi v mesta in industrijska središča. Kmečka mladina se je množično vključevala v industrijo in druge nekmetske poklice, kar je bistveno spremenilo sestavo prebivalstva po poklicni dejavnosti in njeno socialno strukturo.

Zato je namen letošnjega popisa, dobiti ne le običajne demografske podatke — o številu prebivalcev, spolu, državljanstvu, narodnosti — ampak tudi natančne podatke o drugih spremembah, ki jih je prinesel naš hitri razvoj. Hkrati bomo s tem popisom ustregli pričelitju mednarodne organizacije za statistiko v okviru OZN, naj se po vsem svetu opravijo popisi v letih 1960 in 1961, pozneje pa vsakih deset let.

Razen podatkov o sestavi prebivalstva bomo zbrali tudi podatke o gospodinjstvih in v mestih še podatke o stanovanjih. Ker vodijo občine v Sloveniji tudi register stalnega prebivalstva svojega območja, bomo izkoristili priložnost popisa tudi za to, da obnovimo ta register in jim dodamo nekaj novih podatkov.

Morda se bo komu zdelo, da je pri tem popisu vprašan kar veliko. Ni pa to naša posebnost. Pri popisih, ki so bili že lani izvršeni v mnogih državah, so po večini precej povedali število vprašanj v primeru s prejšnjimi, kar velja zlasti za ZDA.

NARODNOST IN MATERIN JEZIK

Osnovni obrazec »popisnice«, ki jo je treba izpolniti za vsakega prebivalca, obsega 21 vprašanj. V standardnem delu te popisnice zaslužijo pozornost pravilna ločitev pojmov narodnosti in materinega jezika. Glede narodnostne pripadnosti je možna najširša opredelitev. Vsakdo se lahko odloči za pripadnost k skupini, ki se čuti kot narod. Popisnica navaja razen srbske, hrvatske, slovenske, makedonske in črnogorske narodnosti še muslimansko za tiste pripadnike jugoslov. narodnosti, ki se prištevajo k muslimanom v smislu etnične (ne verske) pripadnosti. Kdor narodnostno ni natančno opredeljen, se pa lahko označi kot Jugoslovčan, narodnostno neopredeljen. Drugače pa je z materinim jezikom. Medtem ko se k določeni narodnosti lahko prišteva vsak po svojem prepričanju, si pa materinskega jezika ne more prosto izbrati, ker je materin jezik tisti jezik, ki ga je vsak govoril v svoji rani mladosti oziroma katerega nas je naučila mati in v katerem smo najprej spregovorili. Seveda se ta dva pojma v veliki večini primerov ujemata. So pa primeri, da je nekdo n. pr. kot majhen otrok govoril srbski, doraščal pa je med Slovenci in se danes čuti Slovenca ali obratno.

Širok odnos do narodnostnih manjšin se bo uveljavil tudi ob popisu v posebnih dvojezičnih obrazcih za narodnostne manjšine. V Sloveniji imamo kot narodnostne manjšine Italijane v koprskem okraju in Madžare v murskosoboškem. Zanje smo dali tiskati posebne obrazce, na katerih bodo pripadniki teh manjšin lahko odgovarjali v svojem jeziku.

DRUŽBENO EKONOMSKE SPREMEMBE

Važna skupina vprašanj je v tesni zvezi z našim družbeno ekonomskim razvojem. To so vprašanja, ki se nanašajo na kraj stalnega stanovanja, na prejšnje bivališče, leto priselitve in na kraj zaposlitve. Ob teh podatkih bomo lahko spoznali, kako so zrasla naša mesta in industrijska središča, od kod so se priselili delavci v industrijske kraje, koliko delavcev mora dnevno hoditi ali se voziti na delo v druge kraje in podobno.

Zlasti obsežna je skupina vprašanj, ki se nanašajo na poklic in izobrazbo. Odgovor na vprašanje o poklicu je verjetno najtežavnejše, ker zahteva popis podrobnejše poklicno označbo in ne samo splošno kakor delavec, uslužbenec, obrtnik in podobno. Podrobno št. zahteva popisnica tudi glede

šolske izobrazbe, glede kvalifikacije in načina njene pridobitve. Ker so pravilni odgovori na ta vprašanja zelo važni, je popis glede teh vprašanj organiziran tako, da dobe delavci in uslužbenci poseben »pomožni list« v svojih podjetjih in ustanovah, na katerem so že pripravljene odgovore na ta vprašanja, sestavljeni na temelju evidence v podjetjih, tako da jih je treba le prenesti v popisnico.

Popisnico mora izpolniti vsak prebivalec ne glede na državljanstvo, če je v trenutku popisa v naši državi. Razen prisotnih članov gospodinjstva je treba popisati tudi odsotne (ki so po opravkih, na zdravljenju, pri vojaki in pod.), kakor tudi tiste, ki so začasno prisotni na potovanju, na obisku ali kot dijaki in študenti iz drugih krajev, ki v tem kraju študirajo. Od doma odsotni bodo torej popisani dvakrat, statistično bodo seveda upoštevani le enkrat.

POPIS GOSPODINJSTEV IN STANOVANJ

Obrazec »gospodinjski list« je en sam za vsako družino ali skupnost, katere člani skupaj stanujejo in skupaj uporabljajo svoje dohodke, izpolni pa ga tudi tisti, ki živi sam in sam troši svoje dohodke. Ta popis nam bo pokazal velikost in strukturo naših gospodinjstev, pokazal nam bo sorodstvene in druge odnose kar tudi osnovne vire dohodkov gospodinjstev, bodisi izključno iz kmetijske ali izključno iz nekmetske dejavnosti ali pa iz obeh. Priložnost popisa prebivalstva bomo izkoristili tudi za popis stanovanj v mestih. Ker smo stanovanja na podeželju popisali že lani ob kmetijskem popisu, bomo s popisom stanovanj v mestih dobili popolno sliko našega stanovanjskega sklada. Popis stanovanj v mestih bo

obsegal tako zgradbe kakor tudi stanovanja po površini in po številu prostorov ter podatke o opremljenosti, sanitarijah in instalacijah, o lastništvu in legi zgradb, o kategorizaciji, višini najemnine in zasedenosti stanovanj.

Popisovalci bodo v dnevih popisa obiskali vsa gospodinjstva in razdelili obrazce, ki naj bi jih prebivalci po možnosti sami izpolnili. Tam pa, kjer ljudje ne bodo znali, jim bo popisovalec pomagal, zato pa naj pripravijo potrebne podatke. Pomen popisa je še posebej poudarjen s tem, da je Zvezna ljudska skupščina o njem sprejela poseben zakon, ki med drugim določa dolžnost vsakogar, da da resnične in popolne odgovore na vprašanja, zbrani podatki pa so namenjeni zgolj za statistične namene in so jih popisovalci tudi dolžni varovati kot uradno tajnost. F. S.

»Skupna pomlad«

Foto: Stojan Kerblar

V ŽELEZARNI ŠTORE:

Načrt za izkoriščanje velenjskega plina in polkokska

V metalurgiji pomeni gorilni plin važen energijski vir ter ga za lastne potrebe tovrstna podjetja tudi sama pridobivajo. Da pa ima taka proizvodnja plina tudi več slabosti, da plin ni dovolj kakovosten, ter da kot tak v metalurgiji lahko bistveno vpliva na kakovost izdelkov, je znano. Seveda je tu še več drugih činiteljev, ki imajo neposredno zvezo z odločitvijo, da tudi Železarna v Štoreh postane odjemalec izdatnejšega vira energije iz velenjskega energokombinata.

Železarna Štore je življenjsko zainteresirana na ureditvi programa energo-kombinata Velenje. S tem v zvezi so v Štoreh že pripravili investicijski perspektivni načrt, v katerem do potankosti predvidevajo spremembe; tobrej preorientacijo na velenjski plin kot dodaten vir ener-

gije na polkoks, ki ga bodo pravi tako pridobivali v Velenju.

Generatorski plin, ki ga pridobivajo v Železarni, ima komaj 1450 kalorij. Plin iz elektroplavža ima 2400 kalorij. Mimo nizke kalorične vrednosti, vsebuje doma izdelan plin za potrebe SM peči in peči v valjarni znatne količine škodljivega žvepla. Žveplo pa, kot vemo, v metalurgiji, zlasti še v končni proizvodnji jekla, ni zaželeno.

Zato ima Železarna v programu odpravi plinske generatorje, namesto generatorskega plina pa uporabljati plin iz Velenja, kalorične vrednosti povprečno 3800 kalorij. Razen tega bo velenjski plin očiščen vseh škodljivih primesi. Mešali ga bodo s plinom iz elektroplavža. V ta namen bo se-

Z motorno ladjo »Jadrana« po Sredozemlju

Turistično in avtobusno podjetje »KOMPAS« bo v prvi polovici oktobra organiziralo dvanaestdnevno potovanje z modernim motorno ladjo »Jadrana« po Sredozemlju.

Na dvanaestdnevno križarjenju bo »Jadrana« z 230 potniki pristal v Pireju, na otoku Kreki, v Aleksandriji, Bariju in Dubrovniku. Za udeležence potovanja bo organiziran ogled mestnih zanimivosti, posebno doživetje pa bo ogled dragocinskih zgodovinskih spomenikov v dolini kraljev, nedaleč od Kaira.

ZABELEŽENO

Kmetijskim proizvajalcem odkrivati jasne perspektive

V roke sem dobil material drobnosti in navodila ter da so za zasedanje združenega sveta tudi od zgoraj svetlovali, naj se v neki kmetijski zadrugi. Zadržni svet, kot je bilo razvidno iz dnevnega reda, naj bi razpravljalo o najpomembnejših gospodarskih zadevah: o zaključnem računu zadruge za leto 1960, o predlogu za razdelitev ustvarjenega dohodka na sklade in osebne dohodke, o predlogu črpanja skladov v letošnjem letu, o predlogu gospodarsko finančnega predračuna zadruga in delitvi dohodka na sklade v letu 1961 in podobno.

Na prvi pogled se zdi, da je bilo za zasedanje združenega sveta vse zelo skrbno pripravljeno. Praktično vzelo, predloženemu materialu v resnici ni ničesar manjkalo, temveč je bilo vse celo zelo pregledno, konkretno in jasno. Pa vendar je imela vsa priprava na zasedanje tudi veliko politično pomanjkljivost. V čem je ta pomanjkljivost?

Gospodarsko finančni predračun zadruge in predvidena delitev dohodka za leto sta bila pripravljena na podlagi starih instrumentov delitve. To pa pomeni, da zadržni svet ne bi mogel oceniti novih možnosti za gospodarjenje v zadrugi in posledic delovanja sprememb v sistemu delitve dohodka. Skratka, zadržni svet ne bi mogel dobiti jasne predstave o spremenjenem gospodarskem položaju zadruge in si ne bi mogel ustvariti jasnosti o tem, čemu je treba v bodoče predvsem posvetiti pozornost in kam je zlasti treba usmeriti konkretna gospodarsko politična prizadevanja. Opravičilo, da še niso znani novi instrumenti oziroma po-

PAVLE ZRIMSEK

„Rudis“ se uveljavlja na tujem

V ZAR in Sudanu se pravkar miži delegacija Rudarske industrijske skupnosti — »RUDIS« iz Trbovelj. V obeh deželah namerava »RUDIS« sodelovati pri odpiranju novih rudnikov. Ze v prvi polovici leta pa bo odprl gradbišče v Grčiji, pri poglabljanju nekega jaška. Za izdelke njegovih članic — Strojne tovarne Trbovlje in zagorske »Varnosti« se posebej zanimajo v ZAR, Indiji in Etiopiji. V okviru te skupnosti, ki zajema devet podjetij, bodo letos opravljena dela v vrednosti štirih do pet milijard dinarjev. Čeprav dokončna organizacijska oblika »RUDISA« še ni skristalizirana — odvisna bo predvsem od dosedanjih izkušenj — že s svojo trenutno zmogljivostjo in izkušnjami na področju polnope rudarske izgradnje računa na čedalje močnejše uveljavljanje na tujih tržiščih.

»RUDIS«, osnovan na osnovi dolgoletnih potreb jugoslovanskega rudarskega tržišča, je ob ustanovitvi — 18. februarja 1960 — štel tri člane. Zdaj ga tvorijo: rudnik rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik, Strojna tovarna Trbovlje, Investicijski biro Trbovlje, rudnik rjavega premoga Zagorje z obratom »Varnost«, »Elektrosignal« Ljubljana, Geološki zavod Ljubljana, Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij Ljubljana, Cementarna Trbovlje in SGP »Zasavje« iz Trbovelj.

Skupnost opravlja vse posle pri gradnji rudarskih objektov, od osnutka do končne izvedbe. Pred tem je bilo to delo razdeljeno na več projektivnih birojev, vrsto zavodov in institutov ter izvajalcev. Često ni bilo vsklajeno, povzročalo je različne zastoje in podaljševalo rok izgradnje.

Člani »RUDISA« so doslej delno ali pa v celoti opremili in dogradili premogovnike: Velenje, Kočevje, Banoviče, Milje-

vino, Kosovo, Soko in Bogovino, rudnika železa in bakra: Bor in Vareš ter rudnika svineca: Kopaonik in Mežico. V Boru so gradili jašek, ki je največji rudarski objekt v srednji Evropi.

Za 45. natečaj Zvezne investicijske banke je »RUDIS« pripravil 20 kompletnih idejnih projektov s programi, ki zajemajo velike rudniške investicije, tako gradnjo separacije v Kreki, separacije in izvoznega stolpa v Banovičih, popolno izgradnjo rudnika v Bogovini itd.

Med tem geološki zavod opravlja meritve za novo žičnico, RGO rudnika Trbovlje-Hrastnik pa v rudniku Bogovina začenja z nekaterimi deli pri izgradnji celotnega rudarskega objekta. Njegove ekipe tamkaj uvajajo tudi sodobno odkupno metodo.

Rudarsko industrijska skupnost je vzpostavila za vse izdelke svojih članov servisno službo, razen tega pa opravlja tudi modernizacijo zastarelih obratov in opreme, ne glede na njihov izvor. Janko Koprivc

NAPREDEK NA KOSMETU

Če je kooperacija dobra

»Energoinvest« iz Sarajeva je pomagal na noge novi tovarni v Prištini

Na Kosmetu je nastalo na pobudo delavcev več majhnih podjetij. Važno je, da so začeli delati brez denarja, potrebnege za investicije. Treba je bilo zaposliti ljudi, na Kosmetu pa ni bilo tovarn, in mnogi rudniki so začeli šele obratovati. Najbolj pereč je bil problem delovne sile v Prištini, kjer je bilo težko dobiti zaposlitev.

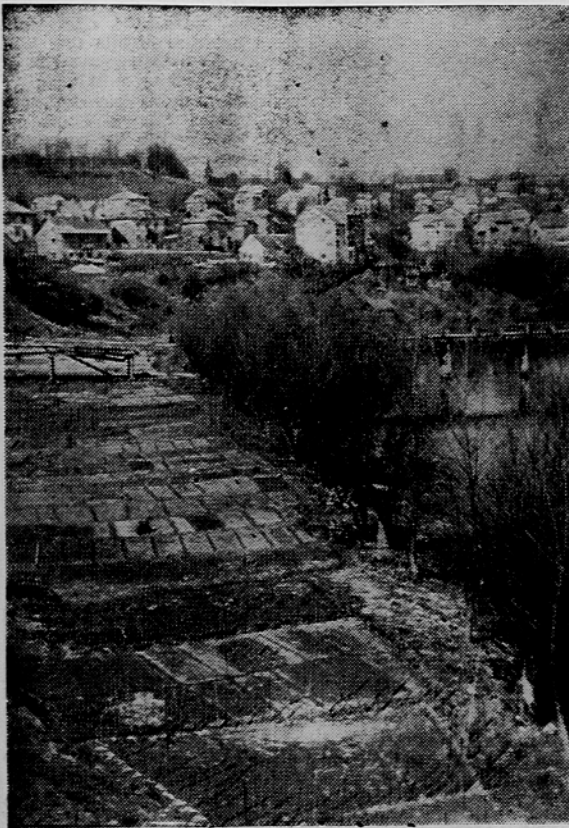
Eno teh podjetij je tudi »Metal«. Pred dvema letoma je iskalo zasluzka nekaj kovinarjev. Tovariši iz odbora so jim zagotavljali, da bodo doбили delo, samo začasno naj si tako ali drugače sami pomagajo. In res so se znašli. Ko so hodili po mestu, so opazili, da je poslopje stare elektrarne v Prištini prazno. In ko so stopili vanj, so videli, da je v njem mnogo starega železa in tudi nekaj delov posameznih strojev. In v glavo jim je šinila misel, da bi prosili odbor, naj jim prepusti te prostore, naj jim pusti te odpadke in železo, da bi se lotili dela.

Odbor je pobudo sprejel. Tako so ustanovili kovinsko podjetje »Metal«. Delo se je začelo. Začeli so popravljati stare stroje. Začetek je bil težaven, toda zaslužili so toliko,

da so se za silo preživljali. Večkrat niso mogli izplačati zasluzka. Toda delavci niso godrnjali, niso niti zahtevali, naj jim skupnost zagotovi vsaj toliko zasluzka, da se bodo za silo preživljali. Čez leto dni pa se je položaj že spremenil. Podjetje s peščico delavcev je imelo lani za 30 milijonov bruto produkta. O tem so govorili ljudje tudi v drugih pokrajinah. In neki dan je prišla ponudba »Energoinvesta« iz Sarajeva za kooperacijo. Pogoji so bili za »Metal« ugodni in podjetje jih je sprejelo. Majhen kolektiv je postal obrat »Elektroinvesta«.

Prišlo so investicije, ki so omogočile obnoviti eno izmed tovarniških dvoran. Poskrbeli so tudi za skladišča, uredili so sušilnico, ki dela z ultratrudičnimi žarki. Vrednost osnovnih sredstev je narasla po kooperaciji na 40 milijonov in v delavnicah so zaposlili nove delavce in sprejeli učence.

»Energoinvest« računa z mnogimi deli tako na daljnovodih kakor tudi na drugih javnih napravah na Kosmetu in v Makedoniji. S pritegnitvijo »Metala« se mu je pogre-

Motiv iz Novega mesta. Njivice ob Krki bodo kmalu oženele. Foto: Romančič

PRESEDNIK TITO O SVOJIH VTIŠIH S POTI PO ZAHODNI AFRIKI

Jugoslavija brez pridržkov podpira afriške države

(Nadaljevanje s 1. strani)

žav v prihodnosti. Ne zanikam, da bo ta razvoj potekal z ogromnimi težavami. Kolonialne sile kot nosilke neokolonialistične politike bodo delovale še naprej in si izmišljale nove oblike. Čim močnejši bo vpliv sil, ki so se osvobodile, tem hušji pritisk bodo izvajale na dežele in narode, ki so še podložni, in si prizadevale z novimi neokolonialističnimi metodami ohraniti svoje pozicije. Toda afriški narodi bodo prihajali do svoje zavesti in se zgleđovali po deželah, ki so se osvobodile in imajo socialistične elemente v svojem razvoju.

Mislím, da boj s kolonialisti ne bo dolgo trajal, vsekakor pa bo zagrižen in hud. Afriški narodi želijo imeti čim več prijateljev, ker jim je v tem boju potrebna politična in gospodarska pomoč. Prenašanje in širjenje hladne vojne v Afriki je največja nevarnost za te dežele, ker lahko ovira njihov razvoj. Zato nas tudi tako skrbi vprašanje Konga in zato smo si tako vztrajno prizadevali, da bi ga pozitivno rešili v Združenih narodih. Razumljivo je, da se tudi kolonialisti zavedajo, da bi bilo pozitivno reševanje kongoske krize zanje zelo nevarno, ker bo vplivalo na nadaljnji osvobodilni boj afriških narodov.

Predsednik Tito se je nato dotaknil perspektive za razvoj odnosov med Jugoslavijo in zahodnoafriškimi državami, ki jih je obiskal. O tem je dejal: »Znano je, da mi brez kakršnih koli pomislekov politično podpiramo te države v Združenih narodih in izven njih in da odločno nasprotujemo vsakemu tujemu vmešavanju v njihove notranje zadeve. Prav tako smo zmerom poudarjali in danes poudarjamo, da so neenakomeren gospodarski raz-

voj in razlike med gospodarsko razvitimi in nerazvitimi državami stalni vzrok spopadov v svetu. Zato si prizadevamo, ko izkoriščamo ves svoj ugled, ki smo si ga pridobili med vojno in po vojni, pomagati nerazvitim državam in jim tudi vsak dan pomagamo v mejah svojih možnosti. Nudimo in bomo še naprej nudili kredite tem državam, pri tem pa, razumljivo, ne moremo iti čez naše možnosti. Ta naša pomoč se bo večala v skladu z našim notranjim razvojem. Nagel industrijski razvoj in povečanje narodnega dohodka sta nam omogočila, da smo se krepkeje lotili dajanja te pomoči. Res je, da ne moremo tekmovali z velesilami in nuditi kake večje kredite, toda tudi naš prispevek se bo v prihodnje nenehno večal.

Naši ljudje, ki prihajajo v te države, ne smejo gledati tukaj ozko na svoje interese, ampak morajo upoštevati daljšo perspektivo.

Rad bi povedal, da naši strokovnjaki, ki so prišli delat v te države, ne glede na težavne razmere, v katerih živijo po vaseh in trgih, precej dobro poznajo svojo vlogo in dolžnosti.

Posebno dobro so se izkazali naši učitelji. Želeli bi, da ne bi tudi tisti naši ljudje, ki se ukvarjajo s trgovino in gospodarskim sodelovanjem s temi državami, gledali samo na svoje ozke interese, ampak da bi upoštevali, da ima to sodelovanje pečet pomoči. Treba je o tem tudi pisati, da se ne bi zgodilo, da bi ljudje, ki bodo prihajali v te države, pokvarili tisto, kar smo mi storili. Ne smemo pozabljati, da so ljudje tukaj zelo občutljivi. To njihovo občutljivost, ki bo polagoma izginila, popolnoma razumem glede na to, kako so z njimi ravnali in kaj vse so prestali v preteklo-

sti. Med našim bivanjem v teh državah sem videl, da so ljudje tukaj zares sposobni in bistri, in verujem, da bodo z orjaškimi koraki naglo krenili naprej.

V razgovoru z jugoslovanskimi novinarji se je predsednik Tito dotaknil tudi pomoči, ki jo je treba nuditi tem deželah, da bi se čimprej razvile: »O tem vprašanju — je dejal predsednik Tito — sem govoril tudi na XV. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov. Če naj bi bila ta pomoč res učinkovita, je potrebno, da bi bila obojestransko koristna, tako za tiste, ki jo prejemajo, kakor tudi za države, ki jo nudijo, včrtevši visoko razvite kapitalistične države. Zakaj do popolne odprave kolonializma in neokolonializma mora priti. Takrat pa se bo zastavilo vprašanje, kam bodo izvažali svoje proizvode, če bodo te države ostale še naprej nerazvite. To že danes razumejo nekateri meščanski gospodarstveniki, ki jim postaja jasno, da morajo za nadaljnji razvoj in napredek tehnike in industrije v svojih državah imeti sposobne družabnike, s katerimi bo mogoče sodelovati na več ali manj enakopravni osnovi.

Takšni enakopravni družabniki pa seveda ne morejo biti nerazvite države.

Poleg tega veste, da vzporedno z gospodarskim razvojem in dvigom življenjske ravni vse bolj rastejo tudi potrebe ljudi. Znano vam je, na primer, kako je bilo to pri nas. Preraj so bili ljudje zadovoljni s koščkom slanin in koruznega kruha. Toda danes imajo naši ljudje dosti večje potrebe in struktura njihovih standarda se čedalje bolj spreminja. Tako bo, kajpak, tudi tukaj v afriških državah.

Na koncu razgovora z novinarji je predsednik Tito povedal svoje mnenje tudi o enotnosti afriških narodov:

»O tem bom — je dejal Tito — več govoril na koncu obiska v afriških državah, ker zdaj niti ne bi mogel dati popolne ocene. Vsekakor obstajajo težnje po afriški enotnosti, toda zdaj se postavlja vprašanje, v kakšnih oblikah jo je treba uresničevati. Ne bi se smeli vdajati kakim utopističnim nadam in verovati, da je že zdaj mogoče premostiti vsa nasprotja med posameznimi državami na tej celini, ki so posledica različnega razvoja in različnih oblik izkoriščanja in pritiska v preteklosti. V Afriki so tudi umetno delili narode, vzporedno s tem pa so nastajale tudi neke razlike v pojmovanju ljudi. Premagovanje teh razlik terja daljše obdobje. Zdaj je najbolj realna akcijska enotnost afriških narodov v boju za odpravo kolonializma. Takšno enotnost — je dejal na koncu razgovora z jugoslovanskimi novinarji predsednik Tito — pa je mogoče že danes uresničiti.«

LAOŠKA KRIZA

Sestanek Home-Suvana Fuma

Britanski zunanji minister upa, da bo sovjetska vlada ugodno odgovorila na britanske predloge o Laosu — Seja uporniške vlade v Vientianu posvečena poslabšanemu vojaškemu položaju

London, 30. marca (Tanjug). Britanski zunanji minister lord Home je danes po vrnitvi iz Bangkoka, kjer se je udeležil zasedanja pakta SEATO, izrazil upanje, da bo sovjetska vlada ugodno odgovorila na britanske predloge o prenehanju bojev, o obnovitvi dela kontrolne komisije in o sklicanju mednarodne konference za Laos.

Lord Home se bo nocoj razgovarjal s predsednikom zakonite laoške vlade princem Suvano Fumo, ki bo na povabilo britanske vlade danes prispel na dvodnevni obisk v London. Home je dejal, da bo sta izmenjala misli o najboljši politični ureditvi sedanje laoške krize. Današnji londonski tisk poudarja v komentarjih o deklaraciji pakta SEATO o Laosu, da je mnogo bolj zmerna, kot

Prihodnja seja ženevske konference 4. aprila

Zeneva, 30. marca. (AFP-Reuters) Današnja 281. seja trojne konference o prepovedi atomskih poskusov, ki ji je predsedoval britanski delegat, je trajala 75 minut. Britanski in ameriški delegat sta na seji izjavila, da je od odgovora Sovjetske zveze na najnovjše zahodne predloge o jamstvih za kontrolo prepovedi atomskih poskusov odvisen uspeh oziroma neuspeh razgovorov o opustitvi atomskih poskusov. Sovjetski delegat Semjon Carapkin je izjavil, da upa, da bo lahko na te predloge odgovoril 4. aprila na naslednji seji trojne konference.

Prepoved dela kongresa južnoafriških sindikatov

Capetown, 30. marca (Reuters). Južnoafriški pravosodni minister Francois Erasmus je danes prepovedal vsako delavnost Kongresa južnoafriških sindikatov za čas od 31. marca do 30. junija. S tem je onemogočil šesto redno letno konferenco Kongresa.

A. S.

Pri reševanju laoške krize je v ospredju zanimanja predsednik zakonite laoške vlade Suvana Fuma, ki ga vidimo na sliki s soprogo in hčerama med nedavnim obiskom v Parizu. Trenutno je Suvana Fuma v Londonu, kjer se je sestel z britanskim zunanjim ministrom lordom Homeom

Začetek franco-sko-alžirskih pogajanj 7. aprila

Tunis, 30. marca. (Reuters) Začasna alžirska vlada je danes uradno objavila, da se bodo razgovori s francosko vlado začeli v Evianu 7. aprila in da bo alžirsko delegacijo na pogajanjih s Francijo vodil minister vlade, katerega ime pa v sporočilu ni navedeno.

Uradno sporočilo o razgovorih v Evianu so danes objavili tudi v Parizu. V francoskem sporočilu je rečeno, da bo francosko delegacijo vodil minister za Alžirijo Louis Joxe.

Pred sestavo nove belgijske vlade

Bruselj, 30. marca. (Reuters) Belgijski kralj je povelil Pierru Harmelu nalogo, da prouči možnost za sestavo nove vlade. Krščanski socialist Harmel je bil minister za javna dela v dosedanji vladi Gastona Eyskens, prej pa je bil minister za prosveto in belgijski delegat na četrtem zasedanju Generalne skupščine OZN.

DEAN RUSK O LAOSU

»ZDA so za nevtralno vlado«

Po razgovoru s premierom Nehrujem je ameriški zunanji minister dejal, naj bi v Laosu ustvarili nevtralnost, podobno nevtralnosti Avstrije

New Delhi, 30. marca (Tanjug-AFP-AP). Ameriški zunanji minister Dean Rusk se je na poti iz Bangkoka, kjer se je udeležil zasedanja pakta SEATO, ustavil v New Delhiju in se je sestel z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem. Nehru je dejal, da se podrguro uro. Po razgovoru je premier Nehru izjavil novinarjem, da sta dosegla širok sporazum v obravnavanju problemov Laosa in Kongaa.

Dean Rusk je imel danes v New Delhiju tiskovno konferenco. Dejal je, da bi bilo treba ustaviti boje v Laosu in da v Laosu ne bi smelo biti vojaških oporišč. Izohodišče za sedanja pogajanja o Laosu naj bi bili ženevske sporazumi iz leta 1954.

Dean Rusk je potrdil, da

Dean Rusk, zunanji minister ZDA

NIGERIJA

HUDA NESREČA NA REKI ORON

Laos, 30. marca. (AP) Štirideset oseb je utonilo pri nesreči na reki Oron v južni Nigeriji, ko je vihar prevrnil motorno ladjico. Ta ladjica je z 80 potniki plula iz Orona v Ubekano. Reševalnim skupinam, ki so jih naglo poslali na kraj nesreče, se je posrečilo rešiti samo preostale potnike in posadko.

MADAGASKAR

POSLEDICE CIKLONA

Tananariva, 30. marca (AFP) Več tisoč oseb je ostalo brez strehe nad glavo po zelo hudem ciklonu, ki je divjal v noči med nedeljo in ponedeljkom nad mestom Fort Dauphin na Madagaskarju. Eno oseba je izgubila življenje, medtem ko jih je več ranjenih. Gmotna škoda znaša kakor milijardo starih francoskih frankov.

Izrazil je upanje, da bo v

Sporazum o enotnosti v Socialistični stranki Italije

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

Rim, 30. marca (Po telefonu). Dober teden po zaključku milanskega XXXIV. kongresa italijanske socialistične stranke se je danes prvič sestel novo izvoljeni Centralni komitej.

V skladu s priporočili kongresa, da bi se normaliziralo in demokratiziralo notranje partijsko življenje in prenehalo dosedanje frakcionarstvo, so na današnji dopoldanski seji predstavniki vseh treh strankin struj prebrali izjave, s katerimi prevzemajo obvez-

nost, da bodo spoštovali notranjo partijsko disciplino ter da se bodo ne glede na različnost mnenj zavzemali za izvajanje enotne partijske politike, sprejete na milanskem kongresu.

Med predstavniki dosedanjega strankinega vodstva, ki

PODPISAN DOLGOROČNI SPORAZUM O BLAGOVNI IZMENJAVI Z ZSSR

Beograd, 30. marca (Tanjug). V Beogradu sta bila danes podpisana sporazum o blagovni izmenjavi za obdobje od 1961 do 1965 in protokol o blagovni izmenjavi za leto 1961 po trgovinskih pogajanjih med delegacijama Jugoslavije in Sovjetske zveze.

Sporazum o dolgoročni trgovini za obdobje od 1961 do 1965 določa, da bo blagovna izmenjava med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo v letu 1965 dvakrat večja v primerjavi z letom 1960. Jugoslavija bo dobavila Sovjetski zvezi kable, svinec, proizvode črne metalurgije in kemijske industrije ter razno industrijsko opremo in stroje. V naših ladjedelnicah bodo do leta 1965 zgradili za Sovjetsko zvezo 16 tankerjev po 25.000 ton nosilnosti in 9 tramperjev po 10.000 ton nosilnosti; nadalje bo Jugoslavija dobavila Sovjetski zvezi 350 cisternskih vagonov, večje število transformatorjev, elektrotehnično opremo, univerzalne sušilnice, kompletne naprave za predelavo sadja in sočiva kot tudi večje količine razne blaga za široko potrošnjo. Iz Sovjetske zveze bomo uvozili premog za koksiranje, koks, valjani material črne metalur-

gije, surovo železo, naftne derivate, aluminij, kositer, nikel, železne zlitine, azbest, kavčuk in drugo. SZ bo dobavila kompletno opremo za razne industrijske objekte, ki jih bomo gradili pri nas v prihodnjih petih letih, v skupni vrednosti 95 milijonov dolarjev.

Seja Centralnega komiteja se nadaljuje danes popoldne, ko volijo novo strankino vodstvo. Pričačujejo, da bo za generalnega sekretarja ponovno izvoljen Pietro Nenni in da bo njegov namestnik ostal še nadalje Francesco de Martino.

KUBA

ARETACIJA SKUPINE ZAROTNIKOV

Havana, 30. marca. (Tass) Kubansko ministrstvo za oborožene sile je uradno sporočilo, da so organi državne varnosti včeraj aretirali skupino voditeljev kontrarevolucionarnih tolč, ko so se ti zbrali na sestanku v Havani. Sporočilo pravi, da je med aretiranci tudi neki Rodriguez Sabo, ki je imel nalogo, združiti teroristične tolpe in vskladiti njihovo dejavnost z načrti iz tujine.

Varnostni organi so odkrili tudi ilegalni diverzantski center v neki hiši v Havani, kjer so aretirali nekaj oseb in zaplenili več orožja. V tem centru so izdelovali bombe za diverzantske akcije v kubanskem glavnem mestu.

ZDA

RASNA NESTRPNOST V MISSISSIPPIJU

Jakson, (Mississippi) 30. marca. (AP). Tukajšnja policija je napadla skupino črncev pred sodiščem, v katerem je bil proces proti devetim črn-

skim študentom, obtoženim, da so sodelovali pri antirasnih demonstracijah v Zvezni državi Mississippi.

Sodišče je obsodilo devet študentov na denarno globo 100 dolarjev in jih pogojno kaznovalo z enomesečnim zapornim. Sodišče je spoznalo obtožence za krive, ker so stopili v neko knjigarno za belce in baje kalili mir. Pred začetkom procesa je policija napadla z žilavkami in policijskimi psi in razgnala kakih sto črncev, ki so pred sodiščem ugovarjali procesu. Nacionalna zveza črncev je poslala guvernerju države Mississippi Barnettu protest, poln ogorčenja zaradi napada in ravnanja policije, ki je delala s črnci tako, kakor da so sužnji.

AVSTRILA

BONN ODPOVEDAL POGAJANJA O ODSKODNINI

Dunaj, 30. marca. (Tanjug) Na Dunaju so sinoči sporočili, da je zahodnonemška vlada nenadoma odpovedala pogajanja z Avstrijo o odškodnini

z avstrijske državljanke, ki jih je preganjal nacizem. Pogajanja, na katerih naj bi po dvehletnih brezuspešnih prizadevanjih ugotovili prispevek Zahodne Nemčije za odškodnino tem osebam, bi morala biti 9. in 10. aprila v Zahodni Nemčiji. Pogajanj naj bi se mimo obeh finančnih ministrov udeležil tudi avstrijski zunanji minister Kreisky.

Zahodnonemška vlada je obrazilila odložitve teh pogajanj za nedoločen čas s potovanjem kanclerja Adenauerja v ZDA.

ZSSR

VRTANJE DESET KILOMETROV V GLOBINO

Moskva, 30. marca. (Reuters) Sovjetski inženirji bodo začeli kmalu vrtati petrolejsko polje, globoko kakih 10 km. To bi bila doslej najgloblja vrtna na svetu. Vrtali naj bi po posebni metodi, ki so jo iznašli sovjetski strokovnjaki.

NAPLAVINE ZLATA V DOLINI REKE URALA

Sverdlovsk, 30. marca. (Tass) Sovjetski geologi so odkrili na-

Novice s petih celin

Maroko in mi

Jugoslovansko-maroški odnos ne datirajo šele iz časov po maroški osvoboditvi. Začetke teh stikov moramo iskati še v obdobju, ko je okrepljeno osvobodilno gibanje težilo za čim širšo mednarodno podporo svojih upravičenih svobodoljubnih težnj. Naše takratne zveze so bile zgolj političnega značaja, omejevale so se predvsem na vsklajevanje akcije v OZV, na kontakte v Parizu, na sodelovanje našega Mirovnega gibanja z njihovim gibanjem odpora. Vsa ta dejavnost je težila k edinemu in bistvenemu cilju: prispevati k pospešitvi dne, ko bi se Maroko uvrstil med neodvisne države.

Druga marca 1956 je napredel napočil ta dan. Tri mesece po tem dogodku je Jugoslavija priznala kraljevino Maroko. Prvega marca 1957 leta smo se sporazumeli o izmenjavi diplomatskih predstavnikov. Februarja 1958. leta je naš prvi poslanik v Rabatu predal svoje poverilnice kralju Mohamedu V.

Dasiravno je ta dogodek aktiviral in olajšal naše obojestransko sodelovanje, pa to seveda ne pomeni, da so bila izgubljena in neplodna tri leta, ki so minila od osvoboditve Maroka. Ze leta 1956. so se začele izmenjave obiskov, srečanja, stiki. Maroško vodstvo se je živo zanimalo za naše izkušnje na področju industrializacije, agrarne politike, sistema oblasti, organiziranja mladinskih delovnih akcij itd. Maroške politične stranke so težile k neposrednemu povezovanju s SZDLJ, družbene in profesionalne organizacije so vztrajno poglabljale stike z našimi ustreznimi organizacijami. Zlasti velja to za sindikate ter mladinske in študentske organizacije.

Posebno vlogo v razvoju zblizevanja in sodelovanja je septembra 1958 odigral uradni obisk takratnega predsednika Konzultativne narodne skupštine, Ben Barke. Cilj njegovega prihoda je bil zelo konkreten, brez protokolarnih prazin in formalnosti. Mlado maroško vodstvo se je zavedalo visoke stopnje svoje gospodarske odvisnosti od bišne metropole in je zato iskalo poti in načina, da se otrese tega bremena. Tako pot je videli v zagotavljanju pomoči in nasvetih tistih držav, ki v plačilo za storjene usluge ne bi skušale zamenjati prejšnjega »varuha«.

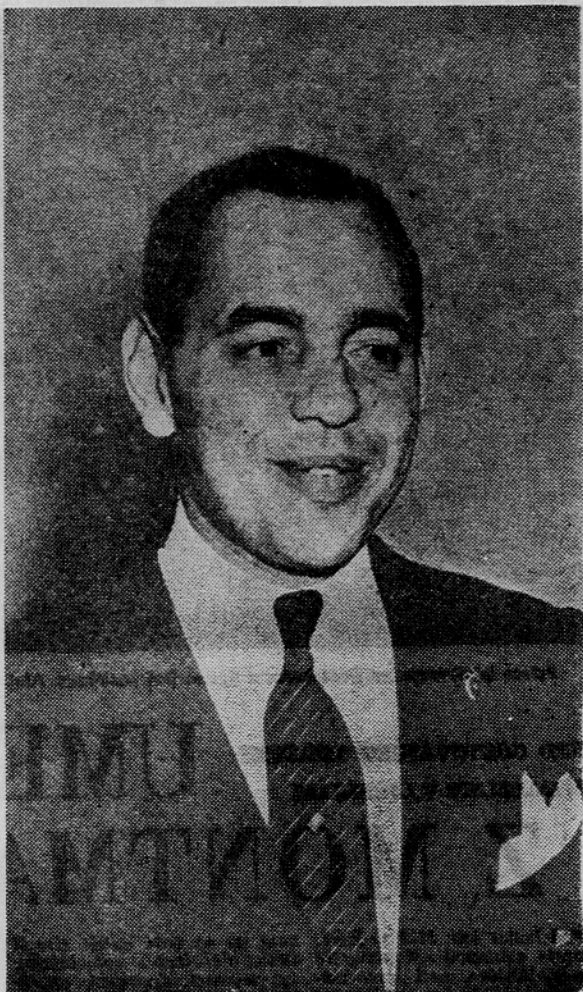
Danes je to sodelovanje, kot rečeno, zajelo več ali manj skoro vsa področja: politično, kulturno, družbeno, ekonomsko.

Najzanesljivejšo podlago takemu razvoju zagotavljajo seveda predvsem sorodna načela, ki usmerjajo dejavnost dveh držav. Maroko je takoj po osvoboditvi ugotovil, da svojo svobodo lahko zavaruje le, če dosledno brani principe nevtarnosti. Take smernice so Maroko postopno zblizale in tesno povezale z vsemi pozitivnimi mednarodnimi činitelji in ga uvrstile med tiste države, ki s svojo praktično politiko skušajo prispevati k reševanju najbolj perečih mednarodnih problemov. Tako dejavnost Maroka je seveda tudi utrla pot povabilu, ki ga je pokojni Mohamed V. poslal predsedniku Titu in ki ga je Hasan II. po njegovi smrti obnovil. Titov obisk se bo nedvomno odrazil kot pomembna spodbuda naših prihodnjih bilateralnih in skupnih mednarodnih akcij.

Presojanje vprašanj iz naše obojestranske problematike med obiskom predsednika Tita bo vsekakor omogočilo tudi pospeševanje naših gospodarskih odnosov. Dostej so bili ti odnosi omejeni bolj ali manj le na blagovno izmenjavo, ki so jo določali dosedanjí trgovinski sporazumi. Od leta 1956. se je ta izmenjava sicer stalno večala in je bila konec leta 1960 petkrat večja kot v začetku, vendar še danes ne bi mogli reči, da je realen odraz konkretnih možnosti.

Obe strani sta uvideli te pomnjkivosti in jih skušali odstraniti. Naša vlada je v ta namen odobrila kredit 5 milijonov dolarjev, ki ga bodo uporabili za izvoz naše opreme in kompletnih objektov. Mimo tega je bila v Maroku ustanovljena mešana jugoslovansko-maroška trgovinska družba SIAF.

Ti ukrepi in nedavno podpisani novi trgovinski sporazum bodo vsekakor pripomogli, da bo naše prihodnje ekonomsko sodelovanje ustrežneje odražalo stopnjo naše politične povezanosti, nas pomembneje vključilo v izvrševanje maroškega petletnega plana in ustvarilo ugodne pogoje za uredničen program naše tehnične pomoči, za katero je Maroko močno zainteresiran, zlasti na področju kmetijstva, zdravstva, prosvete, ekonomske znanosti, sodstva in zakonodaje.

Princ Mulaj Hasan, današnji kralj Maroka, Hasan II., je rojen 1929. leta. Solal se je v Franciji. Leta 1953 je spremljal očeta sultana Mohameda V. v preganostjo na Korziko in Madagaskar. Po osvoboditvi Maroka leta 1956 ga je kralj uvažal v vladne posle. Leta 1957 ga je imenoval za prestolonaslednika, s čimer je prekinil dotedanjo tradicijo teoretično naslednjega sultanata, zakaj formalno je državne poglavarje imenovali verski forum — ulem. Po nenadni smrti Mohameda V. 26. februarja t. l. je princ Mulaj Hasan prevzel predsedstvo vlade, dva resora v njej, in zadržal vrhovno poveljstva armade in upravo policije. Sočasno je bil proglašeno za kralja Maroka kot Hasan II. V svojem prvem prestolnem govoru je izjavil, da bo ostal zvest očetovim idejam in da bo dosledno nadaljeval njegovo začeto delo.

USODNOST ZEMLJEPISNE LEGE

Zemljepisna lega Maroka je bila dolga tisočletja odločilni činitelj, ki je usodno vplival na njegovo zgodovino. Kot skrajno severozahodno ozemlje velike afriške celine, ob čigar obale udarja na zahodu Atlantik, na severu pa Sredozemsko morje in ki ga loči od Evrope le 9 milj široka Gibraltarska ožina, je ta dežela bila nenehni predmet »zanimanja« mnogih držav, ki se v posameznih obdobjih zgodovinskega razvoja niso zadovoljevale s svojim položajem in katerih ambicije so presegle njihove meje.

Prvotni prebivalci Berberji — prastar afriški narod, ki je imel svojo državo davno pred našim štetjem — so brez prestanka spoznavali to nevšečno »prednost« svojega ozemlja. — Osvajalec za osvajalcem je prihajal najprej iz vzhodnih predelov sredozemskega bazena, pozneje, v srednjem veku, pa so te zamenjali napadači iz Evrope. Fenicjane, ki so se pojavili v XII. stoletju pred našim štetjem in gradili svoje baze, so pregnali Kartaginci. Sledili so jim Rimljani, ki so se za krajšo dobo umaknili Vandalom, da bi se dokončno poslovlili od teh predmetov zaradi močnega vala Arabcev, ki so od tod prodirali naprej v Spanijo, umaknili pa se praktično niso nikoli več. Dasiravno so Berberji sprejeli od Arabcev islam in v precejšnji meri tudi jezik, so do danes, skoraj tri tisočletja po vseh teh invazijah, ohranili svoje nacionalne lastnosti. 35 odstotkov današnjih maroških prebivalcev še vedno govori berberščino, mnogi, ki so sprejeli arabski jezik, so samo arabizirani Berberji. — Čisti Arabci so v Maroku le zelo malo. Vzrok temu je verjetno dejstvo, da se je zaradi shizmatične vstaje proti kalifatu v Damasku, ta del arab-

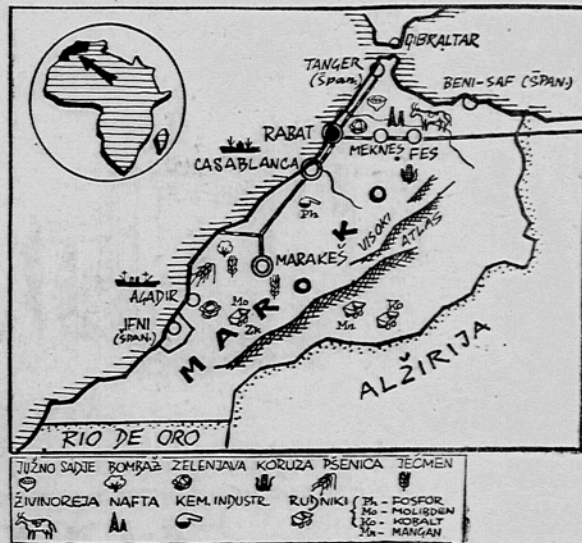
skih države v osmem stoletju politično osamosvojil in za vedno prekinil državno enotnost med arabskim vzhodom in zahodom. Kot rečeno, Berberji niso bili nikoli popolnoma podjarmljeni. Njihove dinastije so se menjavale z arabskimi. Skudnelo doživljale čas vzpona in padca. Vzporedno s tem so se tudi širile ali ožile maroške meje. V časih največje moči so zajele celo Kastiljo in Andaluzijo, Saharo, Libijo, Sudan in Senegal.

XV. stoletju je bilo konec maroških prodiranj na sever, vzhod in jug. Okrepljene evropske države, zlasti Portugalska in Spanija, sta preko gibraltarskega »mostu« in maroškega ozemlja, kjer sta ustvarjali svoja oporišča, začeli osvajati Afriko. Mnogo pozneje, v prvi polovici XIX. stoletja, se jima je pridružila še Francija. Vendar se je Maroku posrečilo ohraniti navedeno samostojnost vse do začetka tega stoletja, ko se je začela tako imenovana »maroška kriza«, katero označuje vse večje vmešavanje evropskih sil in podžiganja plemenskih poglavarjev k uporabi proti centralnemu vladarju. V takih razmerah so podurili Francozi sultanu »zaščito« in »pomoč« v »pacifika-

ciji in reorganizaciji države«. Sporazumi s Francozi, sklenjeni 1901. in 1902. leta, so kronali ta francoska prizadevanja. Nahujskani plemenski poglavarji teh sporazumov ne odobro se upro. Francija posreduje z orožjem in poskuša zavzeti Maroko. Tedaj se pojavijo kot novi »zaščitniki« druge evropske sile. Sledje dolga tajna in javna pogajanja med Francijo, Veliko Britanijo, Nemčijo, Spanijo in Italijo, ki se končajo leta 1904 s kompromisom, ki naj bi zadovoljil glavne zainteresirane sile. Francija se odreče v prid Velike Britanije vsakemu vmešavanju v Egipt in dobi zato svobodne roke v Maroku. Spanijo utiša s tem, da ji velikušno podari dve interesni coni v Maroku — Rif in Ifni. Nemci so se čutili osebno oškodani zaradi tega, da so opustili svojo floto v Tanger, obiskal strica tedanjega sultana in obljubljal »obrambo maroške neodvisnosti«. — Da bi ga umirili, so mu Francozi kot nadomestilo za nevmešavanje v Maroko, dodelili ozemlje v Ekvatorialni Afriki. S tem je bila odstranjena tudi zadnja ovira in zapečatena usoda Maroka, ki je leta 1912, na podlagi sporazuma v Fezu, postal francoski protektorat ter ostal pod popolno francosko politično in ekonomsko dominacijo vse do osvoboditve 1956. leta.

Oblast sultanov, ki so še nadalje »vladali«, je bila bolj ali manj nominalna. Težnja, da si zagotove s sultanom poslušno orodje, je Francozom leta 1927 narekovala, da namesto prvorojenca postavijo na prestolu 17-letnega Mohameda ben Jusufa, ki je bil tretji sin umrlega sultana. Francozi so računali z njegovo mladostjo in neizkušenejstvom. Toda uštel so se. Sultan Mohamed V. se je sčasoma začel previdno povezovati z maroškimi nacionalisti ter z lastnimi akcijami podpirati njihov boj za neodvisnost.

Maroko se ni nikoli popolnoma umiril. Lokalizirane vstaje so sledile druga drugi. Mladša nacionalna buržoazija je leta 1934 formirala Blok nacionalne akcije, ki so ga vodili sedanji voditelji Istiklala. Blok sicer ni spodkopaval protektorata, želel je le, naj bi se ta odrekel neposrednega upravljanja in se omejil zgolj na kontrolo. 1937. leta je svetovna ekonomska kriza razširila zahteve Bloka za vldjučivostjo socialnih elementov. Boj se je začel, izzval hude francoske represalije, kar je povzročilo razpadanje Bloka in formiranje dveh strank: Nacionalne (sedanjega Istiklala) in Narod-

TRNJJEVA POT EMANCIPIACIJE

Kot vsaka mlada država, ki se je šele pred nedavnim otrsela tuje politične dominacije, se je leta 1956 tudi Maroko znašel pred mnogoterimi problemi. Zavest o pridobljeni neodvisnosti je samo še večala nestrpnost prebivalstva, ki je bilo prepričano, da bo že samo dejstvo o svobodni zadostovalo za zboljšanje materialnega položaja. Toda odhod francoskih upravljavcev ni pomenil hkrati tudi odhoda premožnih francoskih »strokovnjakov«. Maroko s svojo 80-odstotno neplemenstvom in z zelo majhnim številom izobraženih ljudi ni imel kadrov, s katerimi bi lahko izvedel »marokanizacijo« državne uprave in posameznih javnih služb.

Kadar govorje Maročani o svojem gospodarstvu, zatrjujejo, da živita v njihovi državi druga ob drugi dve ekonomiki: moderna, kapitalistična, in druga, zastarala, tradicionalna. Ta dualizem je skoraj vedno, z malimi izjemami, tudi narodnostni dualizem. Napredni tip gospodarstva je v tujih rokah, primitivno gospodarstvo pa je v rokah domačinov. Prvi tip gospodarstva zaposluje približno 30% prebivalstva in daje 70% nacionalnega dohodka; z gospodarstvom drugega tipa se preživlja 70% prebivalstva s 30% proizvedenega nacionalnega dohodka. Govoriti o tem, kakšna je življenjska raven na področju tradicionalnega in na

zaradi pomanjkanja predelovalne industrije je Maroko prisiljen surovine izvažati, s tem pa je izročeno muhavostim, ki so karakteristične za svetovno tržišče s surovinami.

Po drugi svetovni vojni je prišlo do velikega priliva francoskega državnega in zasebnega kapitala, ki je omogočil hitrejši industrijski razvoj. Zanj so bili privlačni predvsem zelo ugodni investicijski pogoji. Zato je še danes vpliv francoskih in holandskih bank na industrijo zelo močan.

Po osvoboditvi se je v Maroku začel proces gospodarske in finančne osamosvojitve. — Državno vodstvo je predvidelo vrsto ukrepov za to. Ustanovljena je bila nacionalna banka za gospodarski razvoj, ki vodi politiko investicijskih kreditov. Posebni centri za namakanje poučujejo kmete o sodobnem načinu obdelave zemlje. Kmetijski centri jim nudijo proizvodne in druge usluge. Med kmetovalci na zemlji, ki je bila razlaščena, propagira država zadrudni sistem. Uvedli so tudi stroga nadzorstva nad izvozom deviz v cono franka, ustanovili so lastni emisijski

zavod z maroškim kapitalom in maroško valuto — dirham — s čimer se je Maroko otrselo podrejenosti francoskemu franku. Ministrstvo za nacionalno gospodarstvo je uvedlo tudi strogo nadzorstvo nad zunanjo trgovino, zlasti nad uvozom.

Navedene in druge ukrepe spremlja usmeritev k načrtnemu gospodarstvu. Petletni načrt, ki so ga začeli izvajati lani, poudarja razvoj industrije, reformo in modernizacijo kmetijstva ter šolanje kadrov.

Pomanjkanje lastnih potrebnih finančnih sredstev za izvedbo načrta sili vlado, da si zagotavlja tuje kredite. Dostej so sklenili sporazume razen z nami še z ZDA, z Italijo, z Mednarodno agencijo za razvoj ter z Mednarodno družbo za finansiranje. Ti sporazumi dopuščajo priliv zasebnega kapitala, toda le ob posredovanju vlade. — Gospodarski načrt bi moral reševati problem bolj enakomernega razvoja posameznih gospodarskih panog ter pereč problem brezposelnosti; ob koncu petletnega plana predvidevajo 100.000 novih delovnih mest.

TRDNJAVA NA ZAHODU

Iz šolskih učbenikov imamo v spominu podoba, kako so leta 711 vdrli Arabci v Spanijo in jo osvojili za več kot poltisočletja. Po arabsko se pravi skali »gibr« in na takem gibru na skrajnem južnem koncu Spanije je stal Tarik, sin Zijada, marokanski, berberski domaćin, ki je vodil Arabce na tem osvajalnem pohodu. Od tedaj se imenuje ta kraj Tarikova skala, Gibr-al-tar. Med leti 1000 in 1300, torej v dobi križarskih vojn, je Maroko doživel svoj visoki srednji vek z dvema dinastijama, z Almora-vidi in z Almohadi. Nastala so glavna mesta, med njimi Marakeš ali Maroko, po katerem so tujci začeli imenovati deželo; domačini pa ji vedno

pravijo Garb, to je Zahod. Mesta so dobila obzidja in velika javna zgradbe. Največji marokanski spomenik je mošeeja Kutubija v Marakešu in pa razvaline nedokončane ogromne mošeje v Rabatu, ki služi danes za grobnico maroških sultanov. Ker je imel Maroko tesne zveze z arabsko Spanijo, je bila sorodna tudi arhitektura mošej ter utrjenih palač in mest v eni in drugi deželi. Maroko sicer ni zgradil na svojem ozemlju palače živel svoj visoki srednji vek z dvema dinastijama, z Almora-vidi in z Almohadi. Nastala so glavna mesta, med njimi Marakeš ali Maroko, po katerem so tujci začeli imenovati deželo; domačini pa ji vedno

žirije do Maroka. Poglavar vrstnih pojavov, ki odražajo to rimski družbi gospodar nad življenjem in smrtjo vseh moških članov hiše, nad sinovi in mlajšimi sorodniki, in še toliko bolj nad ženskami in sužnji. Socialna struktura družine se odraža v politični strukturi družbe, kjer se iz skupine družin oblikuje klan, plemo s svojim šejkom. Toda njegova oblast je nujno omejena, ker so družinski poglavarji med seboj v načelu enakopravni. Dejanjsko moč prinašajo osvoboditve in z njimi pridobljeno bogastvo. Plemenski šejki dobe v najmočnejšem izmed sebe, v najmočnejšem, najbogatejšem in najspretnejšem, vrh, ki ga taka piramidalna zgradnja družba potrebuje. Tako nastane sultanat. Enotnost družbe zahteva, da se vanjo vključijo tudi verske oblike. Zato so močni sultanati odpadali od pravovernih kalifov v Bagdadu. Kairu in pozneje Carigradu ter iskali v lastnih islamskih sekah tudi idejni izraz svoje politične neodvisnosti. Maroko je bil po svoji berberski tradiciji »tak močan sultanat ter se je tujih osvajanj vedno uspešno branil. Zato nimamo nikjer v

islamskem svetu toliko svojevrstnih pojavov, ki odražajo to neodvisnost — tu so trditve, da izhajajo maroški vladarji naravnost od Preroka na eni strani, na drugi pa je cela vrsta verskih bratovščin z njihovimi svetniki — mokademi, ki so s svojim fanatizmom branili maroško idejno, pa tudi politično neodvisnost. Seveda pa je bilo tako stanje velikokrat tudi vzrok notranjih razprtij in obračunov.

Marobo oblika na severu Sredozemsko morje. Od Herakliovih stebrov, od gibraltarske ožine proti vzhodu se vleče ta pas proti Alžiriji. To je nekdanja Mavretanija v starem veku. Semkaj je tudi Rim le slabo prodril in preden so pokorili Jugurto, se je zgodilo marsikaj in v sami strukturi rimske republike so se razodele nevarne razpoke. Končno so Jugurto zajeli in ga spustili v hladni, stari vodnjak na rimskem foru in ga tam zadavili. Mavretanija je formalno klona. Na zahodu meji Maroko na Atlantski ocean in obala sega dol proti jugu v bližino prvih črnskih plemen zahodnega Sudana, proti Senegalu in Gvineji. To je bila pot evrop-

skih pomorsčakov, trgovcev in osvajalcev, pot, ki je posuta z razbitinami ladij, razbitinami trdnjav, razdejanimi upi in pričakovanji, kajti notranjost dežele je ostajala nepristopna. Na vzhodu meji Maroko na Alžirijo in ta meja, ki sega globoko v Saharo, pravzaprav ni meja, saj jo ideje preletavajo in iščejo stikov, ko se je prebujala zavest skupnih usod in nalog. Božeča žica francoske okupacijske vojske rjavi. Na jugu je meja Maroka nekje v Sahari, v brezlovnem pasu, kjer so zemljevidi še beli kakor je bel saharški pesek in kamor bo šele z moderno tehniko in velikimi projekti namakanja nekoč prišlo življenje. Skozi to se deželo pa se vleče od severozahoda na jugozahod gorovje Atlas. Če ga gledamo na zemlevidu, je majhno in skoraj neznamno. Res je precej manjšee kot so Alpe in Maroko je povsod isti, na planotah in terasah severne kot tudi južne strani. Kljub najvišjemu vrhu, 4165 m visokemu Džebel Tubkalu, Atlas ni ločnica dveh svetov, ampak os, na katero je pričvrščen arabsko-berberski »zahod«.

Dr. Jože Kastelic

POPOTNI ZAPISEK STRAHOVI IN UPI
IZ OSLA NORVEŠKEGA GLEDALIŠČA

Kot v Parizu vselej rad poslušam Molière, tako sem v Narodnem gledališču v Oslu tudi tokrat z veseljem naletel na Ibsena.

Dejansko mislim, da je bil to najboljši in, razumljivo, najbolj pristen Ibsen, kar sem jih kdaj videl na odru - z vsem svojim rahlo mistično pobarvanim naturalizmom, z vsemi konkretnimi razgovori o dedni obremenjenosti ter s pitjem iz polnih kozarcev na odru, hkrati pa tudi z vso v zraku trepetajočo usodnostjo nekje izza kulis.

Komaj do polovice zasedena velika gledališka hiša je ob koncu kulturno in večkrat ploskala. In medtem ko sem si pred začetkom in med odmorom ogledoval po hodnikih bogato galerijo umetnostnih portretov norveških igralcev, od najstarejših tja do nedavnega Kroghega harlekinskega portreta igralca Aabela, so na filmskem platnu v glavni dvorani predvajali trgovske reklame.

ven, je ugovoril Heiberg, pri tem pa poudaril, da novi predlog odbora predvideva znatno izboljšanje, tembolj ker so bile dosedanje subvencije tudi v mednarodnem sorazmerju precej nizke.

V Oslu delujejo trenutno razen Narodnega gledališča, ki je mimo glavne scene lani odprlo tudi svojo bolj eksperimentalno Malo sceno, še nova Opera v Folksteatru, občinsko gledališče Ny teatret ter gledališče Norske teatret, ki so ga ustanovili leta 1930 z namenom, da predvaja dela v starem kmečkem norveškem jeziku, nynorsk.

To kvaliteto gledališča nastopajo samo po tistih krajih Norveške, kjer sicer nimajo stalnih gledališč; tako prihaja s svojo umetnostjo tudi v najbolj oddaljene severne predele dežele, tja do Lofotov in Tromsøja.

mi razpolaga. To gledališče daje letno ogromen kulturni prispevek, okrog 800 predstav, pri čemer pa so seveda tudi druga poklicna gledališča dolžna sodelovati v tem krogu s kakimi 30 predstavami letno.

Sicer pa sem se o repertoarni politiki in drugih gledaliških vprašanjih še podrobneje pogovarjal z ravnateljem osrednjega dramskega gledališča, National teatreta v Oslu, Karlom Frederikom Engelstodom. »Kot Narodno gledališče razumljivo dajemo klasični in moderni repertoar in v bistvu ne moremo imeti neke posebne orientacije v repertoarni politiki, ampak moramo zajemati čim različnejše smeri.«

manjkajo dramskih del v tem jeziku igrajo že prevodi iz drugih literatur na temelju sedanjega vodilnega norveško-danskega jezika. Prav takrat so, kot sem razbral z letakov, igrali na primer Čehova, Shakespeara in Sylvanusa.

Hkrati pa je izrazil pripravljenost, da čim preje postavijo na svoji odri tudi one izmed del jugoslovanske dramatike. Bogdan Pogačnik

Prizor iz »Dvorca na Svedskem« v uprizoritvi pariškega Ateliera

PRED GOSTOVANJEM THÉÂTRE UMETNIKI DE L'ATELIER V LJUBLJANI Z MONTMARTRA

Pod konec leta 1822 je P.-J. Seveste ustanovil »Montmartško gledališče«, mali predmestni teater, ki je čez sto let postal današnji »Théâtre de l'Atelier«.

nato pa so novi ljudje stregli okusu gledalcev s komedijami, spevoigrami, dramami, operami. Bilo je tudi nekaj znamenitih osebnosti, ki so prav tu začele svojo kariero: igralci Grasso, Lassouche in Huguenet, skladatelj Hevré je tu komponiral »Mam'zelle Nitouche« in ponoči nastopal kot tenor, podnevi pa orglal v cerkvi Saint-Eustache...

tom ter v njem prispeval francoski gledališki umetnosti toliko nepozabnih doživetij. Za naslednika si je izbral svojega sodelavca Andréja Barsacca, ki je tu leta 1928 kot 18-letni mladenič debutiral s sceno in kostumi. Pod njegovim vodstvom je Théâtre de l'Atelier v dvajsetih letih uprizoril nekaj nad 30 del Anouilh, Marceauja, Ayméja, Monnier, Pi-randella, Bettija, Claudela, Dostojevskega, Čehova, Majakovskega... Repertoar teh dvajsetih let je majhen, toda večina del je prekorčila 400 izvedb, pa tudi 600 ali 700...

Tako se je vrtilo kolo sreče do leta 1913, ko je gledališka stavba sprejela pod svojo streho kinematograf. Končno je leta 1922 Charles Dullin s svojim ateljejskim ansambлом vrnil gledališču njegovo prvotno poslanstvo: Théâtre de l'Atelier je postal pojem, znan po vsem svetu. V njegovem malem auditoriju so gledalci občudovali mojstre, kot so bili Marcel Achard, Alexandre Arnoux, Bernard Zimmer, Armand Salacrou, Jules Romains, Jean Cocteau...

Dullin je leta 1940 zapustil Atelier, ki se mu je bil posvečal z ljubeznijo in talentom ter v njem prispeval francoski gledališki umetnosti toliko nepozabnih doživetij. Za naslednika si je izbral svojega sodelavca Andréja Barsacca, ki je tu leta 1928 kot 18-letni mladenič debutiral s sceno in kostumi. Pod njegovim vodstvom je Théâtre de l'Atelier v dvajsetih letih uprizoril nekaj nad 30 del Anouilh, Marceauja, Ayméja, Monnier, Pi-randella, Bettija, Claudela, Dostojevskega, Čehova, Majakovskega... Repertoar teh dvajsetih let je majhen, toda večina del je prekorčila 400 izvedb, pa tudi 600 ali 700...

Vsako leto se Barsaccovo gledališče pada na pot po Franciji, pa v Ameriko, Brazilijo, Anglijo, Belgijo, kjer nastopa z najbolj uspešnimi deli svojega repertoarja. Sedaj prihajajo francoski umetniki tudi v Ljubljano. Na prvo postajo gostovanja v naši državi. V torek, 4. aprila bodo v Drami igrali komedijo Françoise Sagan »Dvorec na Svedskem«.

Sovjetska kulturna kronika

Na akutno vprašanje gledaliških potreb po večji subvenciji sta me v ločenih razgovorih opozorila tudi predsednik društva norveških književnikov Hans Heiberg in ravnatelj Narodnega gledališča Karl Frederik Engelstad. Heiberg, sam dramski avtor in vodja oddelka za radijske igre pri radiu v Oslu, je bil pri tem lahko še posebej merodajen sogovornik, saj je sekretar v posebnem odboru, ki ga je ustanovil norveški parlament z namenom, da prouči gmotnost stanje gledališč v deželi.

NACRTI ZALOŽBE »SOVJETSKI PISATELJ« Založniško podjetje Zvezte sovjetskih književnikov »Sovjetski pisatelj« bo v letosnjem letu izdalo približno štiri sto knjig. Največ bo romanov in povesti, pesniških zbirk okrog petdeset.

Panove z naslovom »Širina« dalje roman mlađe pripovednika Eligija Stavskega »Vse to je šele začetek« s snovjo iz življenja sovjetske mladine, pa tudi ponatis dveh del, ki sta doživelj pri kritiki in pri bralcih dokaj različen sprejem. To sta roman Ksenije Lvove »Helena« in povest Natalije Davidove »Ljubene inženirja Izotova«. Po informacijah moskovskega literarnega tiska sta pisateljici svoji deli za ponatis nekoliko spremenili in upoštevali nekatere kritične pripombe; Davidova je tudi spremenila naslov svoje povesti v »Inženir Izotov«.

Humoreske in reportaže MIHAILA KOLJCOVA Moskovska državna založba za literaturo je v zbirki »Biblioteka sovjetske proze« izdala izbor humoresk in reportaž Mihaila Jefimoviča Koljcova (1898-1942), odličnega satirika, ki so ga leta 1938 v eni izmed stalističnih čistk zaprli in ga rehabilitirali šele dvanajst let po smrti, leta 1954.

področja filozofije. Doslej je v filozofski leksikografski literaturi izšel v Sovjetski zvezi le Kratki filozofski slovar, ki je bil prvič natisnjen leta 1939 in je doživel še tri ponatise.

Norveško Narodno gledališče v Oslu

Med deli z tematiko iz zadnje vojne bo izšel roman Stjepana Zlobina »Izginili so brez sledu« o usodji sovjetskih vojnih ujetnikov v nacističnih taboriščih.

Humoreske in reportaže MIHAILA KOLJCOVA Moskovska državna založba za literaturo je v zbirki »Biblioteka sovjetske proze« izdala izbor humoresk in reportaž Mihaila Jefimoviča Koljcova (1898-1942), odličnega satirika, ki so ga leta 1938 v eni izmed stalističnih čistk zaprli in ga rehabilitirali šele dvanajst let po smrti, leta 1954.

TRI POMEMBNE RAZSTAVE Društvo likovnih umetnikov Hrvaške je na nedavnem občnem zboru sklenilo, da bo letos priredilo tri velike razstave. Prva, ki bo posvečena dvajsetletnici revolucije, bo za čas spomladanskega zagrebškega velesejja in bodo na njej zastopani vsi aktivni slikarji, kiparji in grafiki. Druga večja razstava bo odprta 8. maja, na dan osvoboditve Zagreba, medtem ko tretjo pripravljajo za dan republike.

vzhodnih filozofijah, ki so pred dvema letoma izšle pri Matici hrvaški. Se letos prišpejo iz Indije strokovnjaki, ki bodo predavali sanskrit in hindu jezike, prav tako pa že pripravljajo vse potrebno za študij arabskega in turškega jezika.

SPOMENIK IVANU GORANU KOVAČIČU Upravni odbor Društva književnikov Hrvaške je pred kratkim sklenil, da bo v Zagrebu postavil spomenik enemu najvidnejših pesnikov naše revolucije, Ivanu Goranu Kovačiču. Izvoljen je tudi iniciativni odbor za postavitev spomenika, v katerem so Dragutin Tadijanovič, Petar Segedin, dr. Drago Ivanišević, Slobodan Novak, Vojin Jelič, Jure Kaštelan in Antun Soljan. Kje bodo postavili spomenik, še ni določeno, toda kot vse kaže, bo do postavitve spomenika prišlo še letos, v zvezi s praznovanjem dvajsetletnice revolucije.

PO RAZSTAVI SPOMIN KOV ZGLEDI IN SVARILA

Prastar in vsepovsod razširjen je običaj prinašanja spominkov s poti. Razumljiva je želja, prinesiti iz tujine droben, preprost, vsakdanji predmet, ki naj zaradi nenavadne, samosvoje značilnosti in lepote kupca in obdarovanca spominja na deželo ali kraj, od koder izvira.

Navzlic hvale vrednemu namenu Turistične zveze razstava, prva prireditev te vrste pri nas, žal namena ni dosegla. To se je jasno pokazalo ob zaključku, ko žirija ni mogla podeliti nobenemu razstavljalcu razpisane prve nagrade, pač pa razdelila 7 udeležencem enake zneske. Prireditev je bila zgredena v osnovi, ker sprejem določenih predmetov na razstavo, ki ni zgolj komercialnega značaja, pomeni že katorkovni izbor in pozitivno vrednotenje. Razstavljeno gradivo je bilo namreč na žalost zvečine daleč pod povprečjem, kakršno morajo pokazati podobne prireditve, mnogo pa je bilo celo izrazitega sunda.

re ljudske obrti (lončarstvo iz Prekmurja in iz Vojnika, drobna »suha roba« iz Ribnice itd.), pa lesene sirarske pisave za trnje iz Velike planine, kar posrečene so bile tudi lutke v narodnih nošah z Bleda, cekarčki in svečke. Značaj spominka pa že ni bil več povsem ohranjen v sicer imenitnih gorjuških čedrah, kamniških majolikah in kroparskih kovaških izdelkih ter idrijskih čipkah. Vsi ti primeriki lepe stare umetno-obrtno izdelave so za spominker predragi, pa tudi preobsežni.

Stuttgartu, zbirališče najstrašnejših izrodov zablodelega okusa. Vsi ti izdelki so skrajno poglobljeno in malomarno izdelani, brez čuta za značaj tehnično pomankljivo obdelanega materiala. Gradivo je navadno še ponarejeno: nevede prepleškan les naj predstavlja marmor, mavec se ponaša, kakor da je porcelan, včasih je celo pozlačen. Leseni krožniki ali latvice za sadje so enako kot izdelki iz gline zoprn rdeče in zeleno pobarvani. Vsa ta zgolj kupčijsko - profitarška spekulacija na nepoučenost in umetnostno nezgobjenost kupcev, ki se odeva s plaščem »narodne umetnosti«, navadno doseže svoj namen: na delbo se košati po izložbah naših trgovin po deželi in v Ljubljani, kvari okus ljudem in jim, kar je najbolj smešno, izvabljala lepe denarje iz žepa.

Zoper tako neokusno, nezgobjeno in ponarejeno šaro, ki ljudje poraja želja po naglem in lahkem zaslužku za vsako ceno, je treba odločno nastopiti. Kako onemogočiti ali vsaj do skrajnosti omejiti to izrabljanje ljudi, željnih lepega okrasja svojemu stanovanju? Če hočemo pospešiti in poglobliti umetnostno vzgojo ljudstva, je

treba takim nesposobnim in neodgovornim razširjevalcem ničvrednih spominkov onemogočiti, da bi se naprej kvarili tisto malo dobrega okusa in čuta za umetnostne vrednote, kar ga je še ostalo. Javno in stalno pa je treba nadzorovati to dejavnost in opozarjati na njeno družbeno škodljivost. Drug, verjetno uspešnejši način boja zoper kič in šund pa je načrtna vzgoja mladih umetnoobrtnih ustvarjalcev po strokovnih šolah, kjer naj izdelke iz gline zoprn rdeče in zeleno pobarvani. Vsa ta zgolj kupčijsko - profitarška spekulacija na nepoučenost in umetnostno nezgobjenost kupcev, ki se odeva s plaščem »narodne umetnosti«, navadno doseže svoj namen: na delbo se košati po izložbah naših trgovin po deželi in v Ljubljani, kvari okus ljudem in jim, kar je najbolj smešno, izvabljala lepe denarje iz žepa.

neusmiljeno razkrinkajo spake, vso grubo in vse izrastke kiča in plaže. Brez take javne kritike je prirejanje razstav odveč, kvečjemu še škodljivo, ker vemo, da zmerom slabi zgledi močneje vlečejo od dobrih, tako redkih primerov. Ponoviti je treba že večkrat ponovljeno zahtevo, naj bi se ne-le za spominker, marveč za vse umetno-obrtno izdelke uvedle varstvene znamke ali poseben žig, ki bi kupcu jamčil umetnostno in strokovno kakovost posameznega izdelka. Za domačo rabo in za izvoz bo tak žig dokaz in poročilo resnične vrednosti in pristnosti. Sami tako označene in zavarovane spominker naj bi prodajali po letoviščih in turističnih podjetjih, da si naša domača proizvodnja pridobi in ohrani sloves resnične kvalitete. Tako bi spominkerstvo lahko postalo zelo donosna gospodarska panoga, v mnogih primerih bi z njo lahko rešili zadnje ostanke stare domače obrti, ki tako naglo gine. Okusno izdelani, zares pristni, značilni in samosvoji spominkerji bodo pa lahko dragoceni, zvesti vabniki in glasni, prepričevalni ozna-njevalci lepote in umetnosti naše dežele in njene narodnostne samobitnosti K. Dobida

VČERAJ DANES JUTRI v Ljubljani

V prihodnje še več predavaj

Delavska univerza v občini Moste-Polje je v letošnji sezoni zelo živahno delala. Razen 90 potopisnih, političnih, družbeno-političnih in zdravstvenih predavaj so organizirali tudi dve šoli za starše (v Zeleni jami in Jaršah). Povprečen obisk v šoli za starše je bil velik. Predavanje v Zeleni jami je redno spremljalo do 110, v Jaršah pa 60-70 ljudi. Dobro sta bili obiskani tudi šoli za življenje, ki sta bili organizirani v Industrijski papirniški šoli na Vevčah in v Mostah. V prihodnji sezoni bodo svoje delo še poživili. Predvsem bodo posveta tam, kjer bo mogoče, organizirati šole za starše in šole za življenje. V vseh osmih razredih osemletk bodo strokovnjaki v prihodnjem šolskem letu predavali o spolnih vprašanjih. Razširili bodo tudi splošno predavateljsko dejavnost, saj je predvsem po perifernih območjih občine veliko zanimanje za to. Tako na primer vsa predavanja v Zadvoru spremlja nad 300 ljudi. Pozabili pa ne bodo tudi na šole za odrasle in za izobraževalne centre. Ti centri bodo za začetek ustanovljeni samo za kemično, kovinsko in živilsko stroko.

(P. G.)

Mladinska politična šola do konca maja

Delavska univerza Ljubljana-Bežigrad vodi mladinsko politično šolo, ki se je začela v drugi polovici januarja letos in bo trajala do konca maja. Šolo obiskuje 50 Bežigradčanov iz vrst šolske in delavske mladine. Vsa predavanja (skupaj 98 ur) so še vnaprej skrbno določena in pripravljena. Dosedaj so obiskovalci mladinske politične šole poslušali predavanja iz cikla »Družbeno ekonomski procesi«. Iz snovi, ki so jo poslušali, so naredili tudi izpit. Do konca šolskega leta ima Delavska univerza v načrtu še dva cikla predavanj: »Delavska gibanja«, (ki bo obsegalo zgodovinski razvoj gospodarstva, pomen in značaj socializma, načela naše zunanje politike itd.) in »Boj zavestnih sil«, ki bo obravnavalo marksizem kot znanstveno teorijo, SZDL in njene naloge po vzevzem in republiškem kongresu, delo sindikatov in LMS ter še kaj.

Razgovor o problemih žena

Dne 5. aprila bo občinski odbor SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik organiziral razgovor o problemih žena v proizvodnji. Razen predstavnic žena s področja občine se bodo razgovora udeležili tudi direktorji višjih tovarn in predsedniki delavskih svetov. Organizatorji upajo, da se bo na razgovoru razčistil marsikateri problem zaposlenih žena.

(A. N.)

Slovesnost na šoli »Maksa Percar«

V soboto popoldne ob 16. uri bodo na osemletki »Maksa Percar« odkrili spominski kamen, na katerem so vklesane besede: »Mladina, ko vstopaš, se spomni na borbo in žrtev tovarišev in narodnega heroja Maksa Percar za tvojo svobodo.« Pri slovesnosti bo sodelovala godba Ljudske milice ter učenci osnovne šole in dijaki VI. gimnazije. Ker pa je 1. aprila letos tudi 16-letnica smrti narodnega heroja, po katerem nosi šola ime, bodo učenci ta dan obiskali grob Maksa Percar na Zalah in ga okrasili. (P. G.)

Azijski in afriški ekonomisti pri nas

Na svojem študijskem potovanju po Evropi je včeraj prispela v Jugoslavijo 12-članska skupina ekonomistov iz različnih azijskih in afriških držav. Včeraj so si gostje ogledali znamenitosti Postojnske jame, nato pa so prišli v Ljubljano. Tu si bodo danes dopoldne ogledali tovarno »Lito-stroj«, popoldne pa bodo obiskali kranjsko občino, kjer se bodo tudi razgovarjali z našimi gospodarskimi strokovnjaki o gospodarskih in finančnih vprašanjih. Jutri zjutraj gostje iz Azije in Afrike odpotujejo v Zagreb. (A. N.)

Danes prvi grah

Grosistično podjetje »Sadje - zelenjava« v Ljubljani je sporočilo, da bo danes prispela iz Dalmacije prva pošiljka zgodnjega spomladanskega graha. Prispelo bo samo 100 kg in bo v prodaji po precej visoki ceni. Že prihodnji teden, ko bodo poslani prvi grah tudi iz drugih krajev, bo cena začela počasi padati. Gospodinje bo razveselila tudi novica, da bo v kratkem prišel na trg tudi prvi krompir. (V. M.)

PRED SVETOVNIM DNEVOM ZDRAVJA

Cestarji bodo nudili prvo pomoč

Ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja dajejo v novomeškem okraju poudarek na preprečevanje nevarnosti na delovnem mestu ali na cesti. V ta namen je bilo že več različnih tečajev in predavanj, še več pa jih bo v prvih dneh aprila. Okrajni koordinacijski odbor za zdravstveno zaščito je mimo tega še posebej priporočil občinskim svetom za zdravstvo in krajevnim odborom, da posvete vso skrb varstvu predšolskih otrok. Nesreče, ki jih povzročijo otroci, ki so brez varstva, so zelo pogoste. Zlasti zanetijo veliko požarov, pa tudi pri prometnih nesrečah so otroci često udeleženi.

Posebno pohvalno je, da v prizadevanju za zmanjšanje prometnih nevarnosti in pomoči ponesrečenim v novomeškem

okraju mislijo tudi na cestarje, ki so velikokrat priča prometnih nevarnosti. Na pobudo okrajne cestne uprave so v vseh krajih, kjer so zdravstveni domovi ali ambulante, v sodelovanju zdravstvenih organov in oddelka za notranje zadeve organizirali posebne tečaje za cestarje. Na teh so se cestarji okrajnih cest usposobili za nudenje prve pomoči ponesrečenim, hkrati pa tudi, kako se zavarujejo sledovi na kraju nezgode. Na tečajih so predavali in praktično poučevali zdravniki in medicinske sestre. Vsi cestarji, ki so končali tak tečaj, bodo odlej imeli pri sebi tudi torbice z najnujnejšimi pripomočki za prvo pomoč. Cestarske tečaje za prvo pomoč so obiskovali predvsem mlajši cestarji in tisti z najbolj prometnih cest. Prav bi bilo, da bi se usposobili za tako pomoč tudi ostali cestarji na republiških in zveznih cestah.

P. Romanič

Nova klavnica v Radovljici

Tre dni v Radovljici zaključujejo dela pri novi klavnici, ki bo izročena prometu v soboto, 1. aprila. Klavnica bo imela razen hlevov, črevarne, predelovalnice, garderob in glavne klavne dvorane predvsem velike hladilnice, kjer bo mogoče hkrati vskladiti blizu 10 ton. Klavnica je do slej veljala kakih 60 milijonov din; ves delovni potek v njej bo do kraja mehaniziran in, kar je poglavitno, vsa proizvodnja bo potekala v zelo higijenskih razmerah. M. B.

Seminar za vzgojitelje kolonij

Okrajna komisija ZPM za letovanje iz Ljubljane je od 20.-25. marca organizirala seminar za vzgojitelje počitniških kolonij za okraj Ljubljana v Turističnem domu kopalniške Izlake pri Zagorju ob Savi. Seminar je potekal v dveh izmenah. Namen seminarja je bil usposobiti udeležence za organiziranje klubov vzgojiteljev za letovanje z otroki.

OB ZBORIH VOLIVCEV V KOPRSKI KOMUNI

Povečana odgovornost odbornikov

Te dni se v koprski komuni končujejo zbori volivcev, na katerih obravnavajo volivci predlog družbenega plana za to leto. Prva točka teh zborov volivcev se glasi: odgovori odbornika na vprašanja volivcev na prejšnjem zboru. Sklep občinskega ljudskega odbora, da ostane ta točka na dnevnem redu tudi na vseh prihodnjih zborih volivcev, je ukrep, ki bo po svoje podpril prizadevanja za nadaljnjo demokratizacijo življenja.

Pozitivni uspehi so že vidni. Od novembrskih zborov sem se je povečal čut odgovornosti odbornikov do volivcev. Nuja, da na naslednjem zboru odgovore na vprašanja in predloge, je povečala njihovo odborniško dejavnost in tako so se pri pristojnih podjetjih ali ustanovah začeli resneje zanimati, ali in kako je mogoče ustreči tej ali oni, pogosto prav majhni, vendar za določeno število državljanov pomembni želji. Tako se je premaknila z mrtve točke elektrifikacija Šalare,

Kampela in še nekaterih zaselkov v neposredni soseshi Koprca: letos bodo zgradili transformatorsko postajo, nato pa bo mogoče misliti na napeljava omrežja. — Druga taka, navidez res neznatna zadeva je, da osnovni šoli v Koprju in Gradinu nimata strelovalca. Lani je strela udarila v gradinsko šolo in samo slučajno — solarko, na sedež katere je strela udarila, je učiteljica spravejala pred tablo — je pripisati, da se je zadeva končala samo s prestatim strahom. Volivci so se

daj na zboru vprašali, odgovor pa jim daje proračun, ki določa za postavitev strelovodov na obeh stavbah znesek 1 milijona dinarjev.

Naslednji primer se tiče avtobusne zveze naselij Hrvoje in Topolovec v Slovenski Istri čez Gradino in Gračišče s Koprjom. Vztrajnost volivcev v teh krajih je priključila na zbor tudi direktorja »Slavnika«, ki je obenem član občinskega zbora proizvajalcev. Obljubil jim je, da bo »Slavnik« vzpostavil to zvezo in tako so dobili ljudje zadoščenje. Saj niso lani kar tja v dan s prostovoljnimi delom usposobili cestni odtok Gradino-Hrvoje-Topolovec za avtobusni promet.

Največ sprašujejo volivci zlasti na delu o raznih komunalnih vprašanjih. Ves »komunalni material«, da tako rečemo, z novembrskih zborov volivcev je obdelala komisija za komunalna vprašanja pri občinskem odboru SZDL, nato pa je prišel ta »material« v obravnavo pristojnemu občinskemu svetu in naprej do Komunalnega servisa (bivšega Zavoda za komunalne dejavnosti). Končni uspeh tega načrtnega proučevanja in ugotavljanja možnosti za izvedbo je, da določa predlog letošnjega občinskega proračuna za pomoč krajevnim odb. znesek 10 milijonov dinarjev, toda sodelovanje državnih in prostovoljnih delom e vrednost opravljenih del ne rjajkrat povečala. Spričlo letošnjega zneska bodo rezultati še epši.

Volivci III. mestne četrti v Koprju so se zavzemali za ureditev sodobnejše razsvetljave v starem mestu in odločno terjali odgovor na vprašanje, zakaj ni predvidena v novih blokih na Vojkovem nabrežju (v gradnji) prav nobena trgovina. Zbor se je tu končal s tem, da so od odbornika zahtevali, naj se podrobno zanima o vsem tem in naj jim poroča na naslednjem zboru. Zahtevali so, da bodi ta zbor čez mesec dni. Dejstvo, da se je načrtno

obravnavanje na zborih volivcev postavljenih vprašanj in predlogov na sedanjih zborih izkazalo zelo pozitivno, je za občinski ljudski odbor Koper signal, da je na dobri poti. Saj ljudje vedo, da lahko zajamejo iz sklade le toliko, kolikor je v nje, hočejo pa vedeti, zakaj je prej na vrsti to kot ono itd. Skratka, želijo si boljšega obveščanja. Da bi tej želji še bolj ustregli, se v občinskem ljudskem odboru in pri občinskem odboru SZDL zavzemajo tudi za ureditev izloženega okna ali prostora, v katerem bi bili grafikon, fotografije, makete itd. o vseh oblikah dejavnosti v komuni.

F. Mele

Mladinci Srednje kmetijske šole so se v sredo na zboru brigadirjev, ki je bil na Urbanu, pogovorili o praznovanju 1. aprila, dneva mladinskih brigad. Razen tega so pregledali dosedanje delo za sestavo letošnjih mladinskih brigad. Po predvidevanjih bo dala Srednja kmetijska šola na delovno akcijo za gradnjo avtomobilske ceste eno brigado, druga pa bo pomagala graditi športne objekte v Kranju.

Izdelan je gradbeni program za nov gasilski dom poklicne gasilske čete Maribor, ki je predviden ob Metelkovi ulici, v predelu, kjer se bo industrijski Maribor v bodočnosti najbolj razširil. Gradnja novega doma je nujno potrebna, ker sedajni zasilni prostori, ki jih gasilska četa uporablja, zavirajo hitrejšo intervencijo gasilcev. Razen tega se bo število gasilske čete v bodoče povečalo za 30 mož. Z gradnjo bodo začeli predvidoma v jeseni.

V šoli za delavsko in družbeno upravljanje je v teku seminar za upravljavce v gostinstvu, sledi pa mu bo seminar za predstavnike delavskih svetov trgovskih podjetij. V prihodnjem mesecu so na vrsti seminarji za predstavnike šolskih odborov in upravnih organov v zdravstvu. Dosedaj je obiskovalo razne tečaje in seminarje že 1500 upravljavcev iz delavskih svetov in družbenih samoupravnih organov.

Doslej so v Velenju postovoljno delali več kot 340 tisoč ur. Letos bodo 2. aprila dopoldne svečano, s kulturnim programom odprli delovno akcijo. Naslednji dan bodo začeli urejevati drugi del parka. Tam bodo uredili poleg prijetnih prostorov za počitek igrišče za kotalkarje in poleg njega umetno jezero. V naslednjih mesecih bodo etapno nadaljevali delo pri gradnji ceste Soštanj-Velenje in pri regulaciji Pake. Na seji štaba so sklenili napovedati tekmovanje vsem krajem v Sloveniji v prostovoljnem delu. Zato so prepričani, da ne bo Velenjčana, ki bi vsem pomagal v veliki akciji, ki bo v korist in ponos Saleški dolini. — Na sliki: Ena izmed lanskeoletnih delovnih akcij.

Mali intervju

NAD 100 ZBOROVANJ PRED VOLITVAMI ZADRUŽNIH SVETOV

Zadržni sveti na Goriškem so se uveljavili predvsem v razvijanju zadržnega proizvodnega sodelovanja v živilstvu, sadjarstvu in vinogradništvu, kakor tudi v poljedelstvu. Razumeli so, da šibkejšje zadržne ne morejo napredovati. Svoja mnenja in predloge so posredovali volivcem, ki so na izrednih zborih zadržnikov sklenili, da se pripojijo ekonomsko in kadrovsko močnejšim enotam. Tako je na Goriškem v letošnjem letu namesto prejšnjih 30 zadrž sedaj le 13. Ker bodo v drugi polovici prihodnjega meseca nove volitve v zadržne svete, smo zastavili ANTONU GREGORČIČU, tajniku okrajne zveze kmetijskih zadrž Gorica nekaj vprašanj:

Katero neposredne naloge so najbolj aktualne za nadaljnje utrjevanje organov samoupravljanja v zadržih?

— Temeljite politične priprave in dobra kadrovska izbira psekakor. V sodelovanju z občinskimi odbori SZDL in ko-

misijami za družbeno upravljanje in krajevnimi organizacijami SZDL bomo organizirali nad 100 predvolilnih zborovanj. Na njih bodo zadržniki obravnavali perspektivni razvoj svojih zadrž za dvig kmetijstva na višjo raven, kakor tudi osnutke novih zadržnih pravil in predloge za kandidatsko listo. Pri tem bo treba upoštevati, da pride na kandidatsko listo več žensk kot doslej, saj je med 1493 člani zadržnih svetov bilo le 195 žensk. Tako stanje in odnos do upravljanja neposrednih proizvajalk v tej pomembni panogi gospodarstva ni bil zadovoljiv. Tudi mladine mora biti več pri upravljanju zadrž.

Kako pa boste volitve tehnično izvedli glede na sedanjí večji teritorialni obseg zadrž? — Volišča bomo pripravili tako, da bodo zadržnikom čim bližja in lažje dostopna, po možnosti tam, kjer so dobre prometne zveze in telefon. Pravočasno bo treba urediti tudi registracijo članstva in volilne imenike. Ob dnevu volitev pa primerno urediti in okrasiti volišča. Temeljna naloga pa je, kot sem v vodoma omenil, predvsem dobra politična predprava.

Poleg tega menimo, da bi ustanovili v tako imenovanih proizvodnih okoliših tudi krajevne zadržne svete, ki pa bodo le posvetovalnega značaja in bodo pomagali pri izvajanju nalog centralnega zadržnega sveta ter mu posredovali s svojega področja predloge v obravnavo. —jp.

Koper: Mirno jutro

Foto Frenk

Bled se pripravlja na sezono

Hotelske zmogljivosti Bleda se tudi letos ne bodo povečale. Nekaj novih sob bo samo v gostišču Milno, kar pa je komaj vredno omenbe. Dogradili pa bodo že do sezone novo krilo počitniškega doma Svoboda, kjer bodo dobili okoli 30 ležišč s stranskimi prostori. S tem bo Svoboda postal res moderen in lep počitniški dom. To pa je za letos tudi vse.

Ljubljanske mlekarne namestavajo na Bledu urediti mlečno restavracijo, kolikor bodo našli primeren lokal. Ta restavracija bi bila nujno potrebna, saj dosedanja v leseni baraki ni več primerna. SAP-Turist namerava postaviti avtobusno postajo na prostoru med hotelom Jelovico in sedanjo mlekarno, da bi tako uredili avtobusni promet. In, naposled, že v predsezoni bo uredjen Blejski grad in vsi gostinski prostori v njem. S tem bo zaključeno veliko in pomembno delo, saj bo grad turistična atrakcija Bleda.

Kljub temu, da bo samo občina investirala ali pa dala posojila za več kot 53 milijonov din, ugotavljamo, da glavni, najbolj pereči problemov še ne bodo začeli reševati. Nad starim delom Park-hotela temeljiteje popravljajo leseno streho. Na Bledu se bojijo, da je to znak, da na tem mestu še dolgo ne bodo začeli graditi novega hotela, četudi bi Bledu zelo koristil. Turistično društvo priprav-

Na Bledu se torej po svojih možnostih le pripravljajo na sezono. Kako pa bo z gosti? Ali bo obisk spet tako številten kot zadnji dve leti?

TUJI IN DOMAČI GOSTI PA SE — CENE

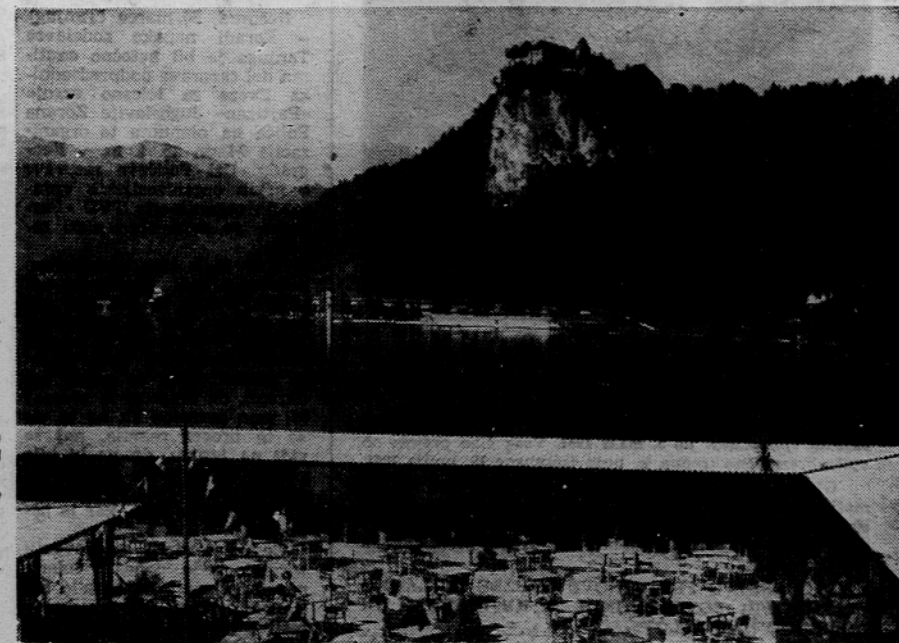
Cene so bile v zadnjih dveh letih precej ustaljene zato je bil tudi obisk zadovoljiv. Letos pa bo drugače. Cene so iz znanih razlogov pozno objavili. In te cene so za tuje goste za blizu 60% višje od lanskih, kar pomeni, da so prav na meji konkurenčnosti z najbližjimi tujimi letovišči. Res pa je, če upoštevamo nov devizni tečaj, da bodo za tuje goste druge, izvenpenzijske usluge precej cenejše. Za primer nekaj cen: hotel Jelovica od 1.900 do 2.500 din za osebo na dan, hotel Krim 2.100 do 2.400 din, Park-hotel 1.950 do 2.700 din, hotel Toplice od 3.277 do 3.795 din in hotel Triglav od 1.600 do 2.100 din. To so cene za glavno sezono, izven sezone in po sezoni pa da jejo hoteli 20 do 30% popusta. Zaradi naših novih cen je v tujini precej nejasnosti, ven da gostinci na Bledu pravijo, da imajo svoje kapacitete v glavnem zasedene. Želimo, da bi tako tudi bilo!

Kako pa bo z domačimi gosti? Na Bledu se zavedajo, da brez domačih gostov ni dobre sezone. In zato je treba poskrbeti, da jih bo čimveč. Jasno pa nam mora biti, da bodo le redki lahko stanovali v hotelu, četudi gostinci obljub-

ljajo, da bodo domačim tudi v glavni sezoni dajali popuste. Verjetno pa bo to odvisno od zasedenosti. Domači gost bo navezan na zasebne sobe in hrano v gostilnah in manjših restavracijah. Zasebne sobe so

se sicer tudi nekaj podražile, tako da je postelja letos od 270 do 480 din. Cene so določene po kategorijah. Turistična taksa, ki je sicer zvišana za tuje goste, se je za domače zvišala za največ okoli 10 din.

B. Benedik

Blejski grad s kavarno v »Kazini«

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

DELO - IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO
ZDRUŽENJE LJUDSKE PRAVICE, KI JO JE
5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMU-
NISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN «SLO-
VENSKEGA POROČEVALCA», KI GA JE
LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODIL-
NA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

Glavni urednik JANEZ VIPOTNIK Odgovorni urednik IVAN SINKOVEC

LJUBLJANA, petek, 31. marca 1961 - Leto III., šte. 88

PRESEDNIK TITO O SVOJIH VTISIH S POTI PO ZAHODNI AFRIKI

»Afriške množice so trdno odločene graditi družbeni sistem na novih temeljih«

»GALEB«, 30. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel v Conakryju 27. marca jugoslovanske novinarje, ki so ga spremljali med njegovim obiskom v Gani, Togu, Liberiji, Gvineji in republikah Mali. Ko so ga naprosili, naj pove svoje vtise s potovanja po državah Zahodne Afrike, je predsednik Tito dejal:

»Teh pet držav, ki smo jih obiskali, ima svoje značilnosti ne samo zato, ker so, z izjemo Liberije, mlade države, katerih narodi so se nedavno osvobodili, ampak tudi zato, ker imajo v današnjem položaju čedalje večjo vlogo. Reči moram, da me je pozitivno in prijetno presenetilo vse, kar se tukaj dogaja. Ne morem seveda govoriti o gospodarskem napredku teh držav, ker do njega ni moglo priti v tako kratkem času. Toda name so napravili vtis predvsem ljudje, njihove organizacije in prizadevanja, ki so prišla do izraza med našim bivanjem pri njih.

Vedel sem, da uživa Jugoslavija ugled v teh državah, nisem pa verjel, da so te sim-

patije tako velike in globoke, kakor da smo si že davno pristoje. V državah, ki smo jih obiskali, nas je ljudstvo povsod z veseljem sprejemalo. Nismo doživljali topliga in prišernega sprejema samo pri ozkem krogu voditeljev, ampak pri najširših množicah. Res je, šolske otroke ni težko naučiti, kako je treba iti ven in pozdraviti goste, toda prijateljstvo do nas so enako izkazovali vsi ljudje, od najmlajših do najstarejših. To dokazuje, da uživa Jugoslavija tukaj velik ugled zaradi svojih zunanje-političnih koncepcij in doslednosti v boju proti kolonializmu, kakor tudi zaradi svoje preteklosti. Dobil sem vtis, da so pri ljudeh v teh državah težnje, da bi se v marsičem zgledovali po nas. Ne mislim, da bi bile težnje po kopiranju in šablonskem prenašanju nekaterih stvari iz našega notranjega razvoja. Gre namreč za to, da je Jugoslavija zanje v moralno-političnem pogledu vzor, kako se lahko država, ki je bila v preteklosti zasužnjena in nerazvita, z lastnimi silami in ne glede na vse težave dvigne do takšne stopnje, na kakršni je danes Jugoslavija, če je ljudstvo zavedno. To jim vliva samozavest in v tem pogledu ima naša država veliko vlogo. Videli ste v Gvineji in v Bamaku, kako veličasten je bil sprejem. Jaz si kratko malo nisem mogel predstavljati, da bi bilo ljudstvo v notranosti afriške celine, ki se je šele pred sedmimi meseci postavilo na lastne noge, tako glo-

boko prežeto z zavestjo o lastnih silah, in da bi tako dobro vedelo, da mu je Jugoslavija velik prijatelj. Rekel sem že ob neki priložnosti, da je mogoče poslati ljudstvo na ulice, da ga pa ni mogoče prisiliti, da bi manifestiralo svoje razpoloženje, če ga ni volja. Razpoloženje, ki smo ga tukaj videli in občutili, ima dosti podobnosti s tistim navdušenjem, ki je prišlo do izraza tudi pri naših narodih v prvih povojnih letih. Tudi tukaj najširše množice zelo močno izražajo svoje

razpoloženje. To smo videli v vseh deželah, toda v Gvineji in Bamaku je bil dosežen vrhunec. To vzpodbuja človeka in hkrati potrjuje, da je bilo prav, da smo šli na to pot. Ljudje tukaj vedo, da nam je v teh vremenskih razmerah težko, vedo pa tudi, da smo prišli z željo, videti jih, seznaniti se z njimi in jim pomagati. Ljudstvo ne ve, kolikšno gmočno pomoč mu lahko nudimo, ve pa, da jim mi tudi s svojo navzočnostjo nudimo moralno-politično podporo, in to visoko ceni.

ENO IZMED NAJPOMEMBNEJŠIH POTOVANJ

Sodim, da je to eno izmed naših najpomembnejših potovanj, ker smo prišli v najmlajše države. Najmlajše ne samo v Afriki, ampak sploh, države, ki so bile stoletja pod strašnim jarmom kolonialnega izkoriščanja. O teh deželah nisimo imeli najjasnejše predstave zaradi celotnega dosežanja prikazovanja afriških narodov tako v šolskih knjigah kot v propagandi. Morali smo zato priti sem, da bi občutili in videli, kako na oder svetovne politike aktivno stopajo narodi afriške celine, kar bo brez dvoma imelo velik pomen za prihodnji razvoj mednarodnih odnosov.

Ne glede na to, kar pripovedujejo, da tukaj ni mogoče govoriti o socializmu in da v teh deželah ni socialističnih elementov, so ljudske množice v Afriki brez kakršne koli izjeme trdno odločene in prepričane, da je treba družbeni sistem graditi na novih temeljih. Ljudje so tukaj občutili, da je konec ne samo daljne, ampak tudi nedavne preteklosti, in da v Afriki ni mogoče iti po poti kapitalističnega razvoja, ampak da je treba v družbenem razvoju iskati novi oblik. Vsem njim je cilj, čeprav nekje bližji, nekje bolj oddaljeni - ustvariti socializem. Predsednik republike Ma-

delih sveta. Afrika je za to najboljši primer.

O tem smo govorili že pri naših prvih stikih z azijskimi in afriškimi državami. Zato so nas napadli, toda danes lahko rečem, da smo imeli tudi takrat popolnoma prav, zdaj pa smo se lahko še bolj prepričali, da gre razvoj v Aziji in Afriki v to smer. Takšne sodbe so plod stvarnosti, ki sem jo videl in o njej razmišljal. Zame je bil to velik nauk, ker sem si ustvaril jasno podobo o razvoju teh dr-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Edvard Kardelj v Sremski Mitrovici

Sremska Mitrovica, 30. marca. (Tanjug). Podpredsednik ZIS Edvard Kardelj je v spremstvu predsednika Ljudske skupščine Srbije Jovana Veselinovića in predsednika republiškega odbora SZDL Srbije Dušana Petrovića danes dopoldne obiskal Sremsko Mitrovico. Gostje so si ogledali spominsko pokopališče in muzej - hišnico ter centralni konservatni Sirmiuma v Sremski Mitrovici. Podpredsednik Kardelj in drugi gostje so potem govorili s predstavniki okraja in občine o nekaterih uspehih, perspektivah in problemih gospodarstva v Sremu.

Zvezna skupščina se bo sestala 18. aprila

BEOGRAD, 30. marca (Tanjug). - Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklical seje Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev za 18. april ob 10. uri.

Pričakovati je, da bosta zborna obravnava poročila o delu ZIS v letu 1960, predlog temeljnega zakona o godovnih in predloge za spremembe več predpisov s področja gospodarstva. S temi spremembami bo pravzaprav dosežena vskladitev z novimi predpisi o razdelitvi dohodka. Razen tega bosta oba zbora na pobudo skupščinskega odbora za organizacijo oblasti in upravo najbrž obravnavala tudi spremembe v zakonih o naših železnicah in PTT. Predvideno je, da bo skupščina obravnavala tudi predloge več odlokov, med njimi predlog odloka o regresih gospodarskim organizacijam, prometa v zvezi z voznimi olajšavami v prevozu.

Seja Izvršnega sveta Črne gore

Titograd, 30. marca (Tanjug). Na današnji seji Izvršnega sveta Črne gore, ki ji je predsedoval njegov podpredsednik Nikola Đaković, so sprejeli predlog zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje. Sprejeli so tudi odlok, da bodo leto v Črni gori pogozdili oziroma izkristili 2000 ha goščav ozioroma goščav.

Komunalne banke naj čimprej prevzamejo kreditiranje vsega gospodarstva na svojem območju

S tiskovne konference državnega sekretarja za finance Nikole Minčeva

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 30. marca. Državni sekretar za finance Nikola Minčev je na današnjem sestanku z novinarji poudaril, naj komunalne banke čimprej prevzamejo kreditiranje vsega gospodarstva na svojem območju. Ker je komunalna banka v novem bančnem sistemu za gospodarska gibanja v komunalni največje pomena, moramo organizacijo komunalnih bank pospešiti in ji posvetiti največjo pozornost. Prihodnji teden bo v glavni centrali Narodne banke posvetovanje o organizacijskih in kadrovskih vprašanjih komunalnih bank, ki se ga bodo udeležili predstavniki dosedanjih republikanskih central Narodne banke ter republikanskih sekretarijatov za finance.

Z ukrepi, ki jih je na zadnji seji v zvezi z kreditno bilanco in kreditno politiko sprejel Izvršni svet, je dejal Nikola Minčev, naj bi omogočili, da bodo komunalne banke v najkrajšem času začele delati. Na tej seji je ZIS prvič sprejel predpise, s katerimi je začrtal smernice Narodni banki in specializiranim bankam glede kreditiranja obratnih sredstev.

GOSPODARSKE ORGANIZACIJE MORAJO OBRATNA SREDSTVA ZAGOTOVITI IZ LASTNIH SREDSTEV
Nikola Minčev je poudaril, da je prav letos, ko uveljav-

ljamo bistvene spremembe na področju razdeljevanja dohodka, še posebno važno, da vskladimo kreditno in gospodarsko politiko. Na področju gospodarstva smo omejili administrativne intervencije, s tem pa se je povečala tudi vloga ekonomskih in monetarnih instrumentov kot usmerjalcev gospodarskega razvoja. Na tej podlagi smo pripravili tudi ukrepe, ki jih je na zadnji seji sprejel ZIS.

Kot prvo, je dejal Nikola Minčev, naj omenim, da si bodo morale gospodarske organizacije predvsem same pridobivati svoja obratna sredstva. Imeli bomo komunalne

banke, ki pa seveda ne bodo mogle dati posojil, presega-jočih njihove možnosti.

Pravilna usmeritev gospodarskih organizacij glede formiranja obratnih sredstev je za uresničenje ciljev naše gospodarske politike največje pomena, saj naložbe v obratna sredstva najhitreje in najbolj neposredno vplivajo na naraščanje proizvodnje. Gospodarske organizacije sestavljajo zdaj zaključne račune za leto 1960 in odločajo o razdelitvi čistega dohodka. Če pri tem ne bodo upštevale pomena obratnih sredstev, bodo v nadaljnjem poslovanju nedvomno zabredle v razne težave.

Zaradi reorganizacije kreditnega in bančnega sistema Narodna banka pa tudi druge centralne banke letos ne bodo mogle dati toliko posojil kakor prejšnja leta. Razen tega pa so bili prvi meseci letošnjega leta značilni po veliki investicijski potrebi, kar ni v skladu s postavkami družbenega plana. Podatki za prva dva meseca letošnjega leta kažejo, da so bila razpoložljiva sredstva gospodarskih organizacij in družbenih investicijskih skladov za 55 milijard dinarjev večja kakor v istem času lanskega leta. Hkrati s tem je bilo finansiranje investicij iz teh sredstev za 56% večje kakor lani, medtem ko so bile investicije iz centraliziranih sredstev nekoliko manjše kakor lani. Zato je Narodni banki naročeno, naj do konca junija ne daje posojil drugim bankam, specializirane banke pa bodo dajale kratkoročna posojila za obratna sredstva samo za dela v zvezi s pomladno setvijo in izvozom. Če bi potrebe terjale kreditno intervencijo centralnih bank v zvezi z osnovnimi planskimi nalaganji, bo Narodna banka sicer intervenirala, toda samo s privolitvijo Zveznega izvršnega sveta.

Zunanjetrgovinski režim smo z novimi predpisi znatno liberalizirali in gospodarske organizacije zdaj lažje dobivajo devize, kar ustvarja ugodne pogoje za normalno gospodarjenje. Seveda pa takšen zunanjetrgovinski režim hkrati terja tudi stabilen notranji monetarni položaj. Zato je predvideno, da kupujejo gospodar-

ske organizacije devize z lastnimi sredstvi ali pa s posojili komunalnih bank, vtem ko centralne banke ne bodo dajale posojil za ta namen, razen za državne materialne rezerve ali pa za uvoz blaga. Ne bodo pa dajale posojil, da bi se to blago razdeljevalo na končne uporabnike v proizvodnji in prometu.

Gospodarstvo ima letos na razpolago znatna devizna sredstva za reprodukcijo in za uvoz blaga za široko potrošnjo. Zato imamo vse pogoje, da ne samo izpolnimo postavljene proizvodne naloge, temveč da jih tudi presežemo in da hkrati znatno povečamo izbiro blaga za široko potrošnjo.

DRUGI UKREPI KREDITNE POLITIKE

V skladu z zakonom o bankah komunalne banke letos iz svojih bančnih sredstev ne bodo dajale posojil za obratna sredstva. To pa seveda ne velja za tista posojila, ki jih lahko dajejo iz družbenih investicijskih skladov. Izjema so tudi posojila za osnovna sredstva v višini 20% hranilnih vlog in rezerv za življenjsko zavarovanje.

Da bi omejili investicije, centralne banke ne bodo dajale posojil investitorjem in njihovim porokom za vplačevanje garantnih vsot in za sodelovanje v zvezi z uporabo posojil iz splošnega investicijskega sklada. To pomeni, da bodo morali investitorji v prihodnje sami v celoti poskrbeti za sredstva za ta namene.

Na področju splošne potrošnje moramo zagotoviti, da se bo gibal v okviru dohodkov, namenjenih za finansiranje. Zato je predvideno, da socialno zavarovanje samo krije svoje tekoče primanjkljaje, brez intervencije bančnega kredita. To bo lahko storilo z začasnimi posojili iz sredstev, ki jih bo dobilo letos kot dohodek od dopolnilne stopnje prispevka za socialno zavarovanje v višini 2%.

M. P.

VREME

Stanje 30. marca popoldne: - Področje visokega zračnega pritiska nad jugozahodno Evropo slabši široko frontarno področje, ki se razprostira od Britanije preko zahodne in srednje Evrope, se postopoma širi proti jugu. Napoved za petek: Zmerno do pretežno oblačno in razmeroma toplo. Temperature bodo ponoči med 2 in 6, v Prilozju 8, čez dan med 14 in 16 stopinjami C, več hal bo jugozahodni veter.

PO OBISKU V KANADI

Kratek dvodnevni obisk je povedel državnega sekretarja Kočo Popovića v Kanado, s katero so se jugoslovanski narodi borili v dveh minulih vojnah za obrambo idealov svobode, proti vsakršni agresiji, v Kanado, s katero nas vežejo tudi žive vezi naših izseljencev.

Samo to pa bržčas ne bi bilo zadosten razlog za visoki državni obisk. So še mnogi drugi pomembnejši činitelji, ki so obisku utrli pot. Le-ti opozarjajo obe državi, da je pripravljivo navezati neposredne stike v prid splošnih meddržavnih interesov.

Podlaga za ta obisk je bila vsekakor dosledna vojna politika socialistične Jugoslavije za utrjevanje svetovnega mira, za omogočanje svobodnega notranjega razvoja v vsaki državi, za podpiranje spornih interesov večjih ali manjših državnih skupnosti nespornim interesom vsega človeštva.

Prav ta zadnji element je verjetno odigral odločilno vlogo, posebno v luči kanadskih teženj, ki se vidneje manifestirajo zadnja leta zlasti na področju kanadske zunanje politike.

Sosedstvo Kanade z ZDA je pripeljalo do tolikšne povezanosti obeh držav, da so vodilni kanadski krogi začeli čutili te vezi kot oviro za svobodno usmerjanje Kanade v mednarodnih dogajanjih. Ustrezno svojim nacionalnim interesom je začela Kanada pogosto ubirati lastno pot. Zagovarjati je začela lastne koncepcije v sklopu zahodnega sveta. Te koncepcije je seveda ne vodijo vstran od njenih dosedanjih zaveznikov, skušajo pa razbiti ozkost zahodne politike, zagotovitvi skušajo zmago bolj realne politike in aktivnejše politične prakse. Kanada je zavrnila politiko ekonomske blokade Kube in zagovarja pravico Kube in pravico vsakega drugega naroda, da svobodno odloča o svojih zmagi. Kanada je vse manj pripravljena sprizniti se s škodljivo politiko zapira-

nja vrat OZN LR Kitajski. Mimo tega meni, da se v razgovorih o splošni in popolni razorožitvi brez potrebe izgublja čas za preliminarno sondiranje razpoloženja ter je prepričan, da bi se morali čimprej poglobiti v resnično problematiko ter se dokopati do bolj otipljivih rezultatov. V Kanadi tudi sodijo, da ostaja svet, brez učinkovite pomoči nerazvitim državam, v območju stalne nevarnosti vojnih konfliktov. Kanadčani obsojajo tudi akcije, ki zastrujejo mednarodne odnose, zlasti poskusne eksplozije jedrskega orožja, zaviranje osvobodilnega procesa pri kolonialnih narodih in pojave rase in diskriminacije. Kanada do sledno zagovarja tudi krepitev OZN, nenehno večanje njene vloge in razširitev njenih pristojnosti za reševanje perečih mednarodnih vprašanj.

Vse to je - kot rečeno - opozorilo Kanado in Jugoslavijo, da sta medsebojno zblizevanje in temeljitejša izmenjava mnenj koristna. To sodelovanje, zlasti v okviru OZN, že doslej ni bilo nepomembno. Neredko sta se obe državi znašli v tem mednarodnem forumu na enakih ali vsaj zelo sorodnih pozicijah. Toda nujno vsklajevanje stališč še zdaleč ni doseglo možnosti stopnje. Posebno še, ker sta obe državi prepričani, da sodita med tiste pozitivne činitelje v tej organizaciji, ki lahko veliko prispevajo k njenim konstruktivnim dejavnostim.

Komunike, ki so ga objavili po končanem obisku Koče Popovića v Kanadi, odkriva, da v bodoče lahko pričakujemo pomembnejše sodelovanje. Smemo torej pričakovati, da bo ta neposredni stik spodbudno vplival tudi na vsa druga področja: na gospodarsko, kulturno in znanstveno, to je na tista področja, kjer je medsebojna povezanost sicer obstajala, kjer pa še zdaleč ni bilo izkoriščene vse konstruktivne možnosti.

Vida Hreščak

Program obiska v Maroku

Predsednik Tito se bo jutri ob 10 izkrcal v Casablanci in bo po šestih dneh bivanja v deželi v četrtek nadaljeval pot proti Tuniziji

Predsednik Tito bo prispel jutri, v soboto, na šestdnevni uradni obisk v Maroku. V Rabatu, glavnem mestu Maroka, so večer objavili program obiska predsednika Tita. V soboto ob 10. uri bo predsednik Tito z ladjo »Galeb« prispel v Casablance, kjer ga bo sprejel maroški kralj Hasan II. s člani vlade in uglednimi maroškimi politikami. Iz Casablance bo predsednik Tito takoj odpotoval z vlakom v Rabat.

V Saléu in Rabatu bodo primredili jugoslovanskemu predsedniku slovesen sprejem. Predsednik Tito se bo nastanil v dvorcu Dar Es Salam v Rabatu. Istega dne popoldne si bo ogledal Rabat, večer pa mu bo kralj Hasan priredil slovesno večerjo.

V nedeljo bo predsednik Tito obiskal staro mesto Meknes, v ponedeljek pa Fès - dve mesti, ki sta igrali v burni zgodovini Maroka zelo važno vlogo. V teh dneh bo predsednik Tito obiskal tudi velik izletniški kraj Ifran, kjer je sneg na

zorno spremljali predsednikovo potovanje po zahodnoafriških državah, zdaj pa objavljajo vesti in komentarje o bližnjem obisku jugoslovanskega predsednika v Maroku. Številni ugledni maroški predstavniki tako iz vrst vladnih kot opozicijskih strank so izrazili svoje zadovoljstvo, da bodo lahko pozdravili predsednika Tita, državnika in človeka, ki ga spoštujejo in občudujejo, znanega borca za mir in svobodo in velikega prijatelja arabskih in afriških narodov.

Maroko je postal neodvisen po dolgotrajnem boju šele pred petimi leti. Zadnje leto druge svetovne vojne se je začel osvobodilni boj v Maroku in številni ljudje te dežele, ki so aktivno sodelovali v boju, danes poudarjajo, da jih je navdihoval zgled predsednika Tita in osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov proti fašističnim osvajalcem.

Obren Miličević

PREDSEDNIK TITO O SVOJIH VTIŠIH S POTI PO ZAHODNI AFRIKI

Jugoslavija brez pridržkov podpira afriške države

(Nadaljevanje s 1. strani)

žav v prihodnosti. Ne zanikam, da bo ta razvoj potekal z ogromnimi težavami. Kolonialne sile kot nositeljce neokolonialistične politike bodo delovale še naprej in si izmišljale nove oblike. Čim močnejši bo vpliv sil, ki so se osvobodile, tem hujši pritisk bodo izvajale na države in narode, ki so še podložni, in si prizadevale za novimi neokolonialističnimi metodami ohraniti svoje pozicije. Toda afriški narodi bodo prihajali do svoje zavesti in se zglasovali po deželah, ki so se osvobodile in imajo socialistične elemente v svojem razvoju.

Mislím, da boj s kolonialisti ne bo dolgo trajal, vsekakor pa bo zagrižen in hud. Afriški narodi želijo imeti čim več prijateljev, ker jim je v tem boju potrebna politična in gospodarska pomoč. Prenajanje in širjenje hladne vojne v Afriki je največja nevarnost za te države, ker lahko ovira njihov razvoj. Zato nas tudi tako skrbi vprašanje Konga in zato smo si tako vztrajno prizadevali, da bi ga pozitivno rešili v Združenih narodih. Razumljivo je, da se tudi kolonialisti zavedajo, da bi bilo pozitivno reševanje kongoške krize zanje zelo nevarno, ker bo vplivalo na nadaljnji osvobodilni boj afriških narodov.

Predsednik Tito se je nato dotaknil perspektive za razvoj odnosov med Jugoslavijo in zahodnoafriškimi državami, ki jih je obiskal. O tem je dejal: »Znano je, da mi brez kakršnih koli pomislekov politično podpiramo te države v Združenih narodih in izven njih in da odločno nasprotujemo vsakemu tujemu vmešavanju v njihove notranje zadeve. Prav tako smo zmerom poudarjali in danes poudarjamo, da so neenakomeren gospodarski raz-

voj in razlike med gospodarsko razvitimi in nerazvitimi državami stalni vzrok spopadov v svetu. Zato si prizadevamo, ko izkoriščamo ves svoj ugled, ki smo si ga pridobili med vojno in po vojni, pomagati nerazvitim državam in jim tudi vsak dan pomagamo v mejah svojih možnosti. Nudimo in bomo še naprej nudili kredite tem državam, pri tem pa, razumljivo, ne moremo iti čez naše možnosti. Ta naša pomoč se bo večala v skladu z našim notranjim razvojem. Nagel industrijski razvoj in povečanje narodnega dohodka sta nam omogočila, da smo se krepkeje lotili dajanja te pomoči. Res je, da ne moremo tekmovali z veleislami in nuditi kakve večje kredite, toda tudi naš prispevek se bo v prihodnje nenehno večal.

Naši ljudje, ki prihajajo v te države, ne smejo gledati tukaj ozko na svoje interese, ampak morajo upoštevati daljšo perspektivo.

Rad bi povedal, da naši strokovnjaki, ki so prišli delat v te države, ne glede na težavne razmere, v katerih živijo po vaseh in trgih, precej dobro pojmujemo svojo vlogo in dolžnosti.

Posebno dobro so se izkazali naši učitelji. Zeleni bi, da ne bi tudi tisti naši ljudje, ki se ukvarjajo s trgovino in gospodarskim sodelovanjem s temi državami, gledali samo na svoje ozke interese, ampak da bi upoštevali, da ima to sodelovanje pečat pomoči. Treba je o tem tudi pisati, da se ne bi zgodilo, da bi ljudje, ki bodo prihajali v te države, pokvarili tisto, kar smo mi storili. Ne smemo pozabljati, da so ljudje tukaj zelo občutljivi. To njihovo občutljivost, ki bo polagoma izginila, popolnoma razumem glede na to, kako so z njimi ravnali in kaj vse so prestali v preteklo-

sti. Med našim bivanjem v teh državah sem videl, da so ljudje tukaj zares sposobni in bistri, in verujem, da bodo z orjaškimi koraki naglo krenili naprej.

V razgovoru z jugoslovanskimi novinarji se je predsednik Tito dotaknil tudi pomoči, ki jo je treba nuditi tem deželah, da bi se čimprej razvile: »O tem vprašanju — je dejal predsednik Tito — sem govoril tudi na XV. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov. Če naj bi bila ta pomoč res učinkovita, je potrebno, da bi bila obojestransko koristna, tako za tiste, ki jo prejema, kakor tudi za države, ki jo nudijo, v številni visoko razvite kapitalistične države. Zakaj do popolne odprave kolonializma in neokolonializma mora priti. Takrat pa se bo zastavilo vprašanje, kam bodo izvažali svoje proizvode, če bodo te države ostale še naprej nerazvite. To že danes razumejo nekateri meščanski gospodarstveniki, ki jim postaja jasno, da morajo za nadaljnji razvoj in napredek tehnike in industrije v svojih državah imeti sposobne družabnike, s katerimi bi mogoče sodelovali na več ali manj enakopravni osnovi.

Takšni enakopravni družabniki pa seveda ne morejo biti nerazvite države. Poleg tega veste, da vzporedno z gospodarskim razvojem in dvigom življenjske ravni vse bolj rastejo tudi potrebe ljudi. Znano vam je, na primer, kako je bilo to pri nas. Prej so bili ljudje zadovoljni s koščkom slanine in koruznega kruha. Toda danes imajo naši ljudje dosti večje potrebe in strukturo njihovega standarda se čedalje bolj spreminja. Tako bo, kajpak, tudi tukaj v afriških državah.

Na koncu razgovora z novinarji je predsednik Tito povedal svoje mnenje tudi o možnosti afriških narodov: »O tem bom — je dejal Tito — več govoril na koncu obiska v afriških državah, ker zdaj niti ne bi mogel dati popolne ocene. Vsekakor obstajajo težnje po afriški enotnosti, toda zdaj se postavlja vprašanje, v kakšnih oblikah jo je treba uresničevati. Ne bi se smeli vdajati kakim utopičnim namam in verovati, da je že zda mogoče premostiti vsa nasprotja med posameznimi državami na tej celini, ki so posledice različnega razvoja in različnih oblik izkoriščanja in pritiska v preteklosti. V Afriki so tudi umetno delili narode, vzporedno s tem pa so nastajale tudi neke razlike v pojmovanju ljudi. Premagovanje teh razlik terja daljše obdobje. Zdej je najbolj realna akcijska enotnost afriških narodov v boju za odpravo kolonializma. Takšno enotnost — je dejal na koncu razgovora z jugoslovanskimi novinarji predsednik Tito — pa je mogoče že danes uresničiti.«

»O tem bom — je dejal Tito — več govoril na koncu obiska v afriških državah, ker zdaj niti ne bi mogel dati popolne ocene. Vsekakor obstajajo težnje po afriški enotnosti, toda zdaj se postavlja vprašanje, v kakšnih oblikah jo je treba uresničevati. Ne bi se smeli vdajati kakim utopičnim namam in verovati, da je že zda mogoče premostiti vsa nasprotja med posameznimi državami na tej celini, ki so posledice različnega razvoja in različnih oblik izkoriščanja in pritiska v preteklosti. V Afriki so tudi umetno delili narode, vzporedno s tem pa so nastajale tudi neke razlike v pojmovanju ljudi. Premagovanje teh razlik terja daljše obdobje. Zdej je najbolj realna akcijska enotnost afriških narodov v boju za odpravo kolonializma. Takšno enotnost — je dejal na koncu razgovora z jugoslovanskimi novinarji predsednik Tito — pa je mogoče že danes uresničiti.«

DEAN RUSK O LAOSU

»ZDA so za nevtralno vlado«

Po razgovoru s premierom Nehrujem je ameriški zunanji minister dejal, naj bi v Laosu ustvarili nevtralnost, podobno nevtralnosti Avstrije

NEW DELHI, 30. marca (Tanjug-AFP-AP). Ameriški zunanji minister Dean Rusk se je na poti iz Bangkoka, kjer se je udeležil zasedanja pakta SEATO, ustavil v New Delhiju in se je sestel z indijskim ministrom za zunanje zadeve Indrajivom Nehrujem. Razgovorja sta se poldrugo uro. Po razgovoru je premier Nehru izjavil novinarjem, da sta dosegla širok sporazum v obravnavanju problemov Laosa in Konga.

Dean Rusk, zunanji minister ZDA

Dean Rusk je imel danes v New Delhiju tiskovno konferenco. Dejal je, da bi bilo treba ustaviti boje v Laosu in da v Laosu ne bi smelo biti vojaških oporišč. Izhodišče za sedanja pogajanja o Laosu naj bi bili ženevski sporazumi iz leta 1954.

Dean Rusk je potrdil, da ameriška vlada stoji na stališču, da je treba v Laosu ustanoviti »nevtralno vlado, ki ne bi bila podrejena nobenemu bloku, ki ne bi bila pod nadzoro nobene tuje sile, ki bi uveljavljala samostojno zunanjo politiko in urejala svoje probleme brez vmešavanja od zunaj.« V Laosu naj bi ustvarili nevtralnost, podobno nevtralnosti Avstrije, je dejal Rusk.

Izrazil je upanje, da bo v Laosu dosežen mir, menil pa je, da je za zdaj vse odvisno od odgovora sovjetske vlade na britanske predloge o ureditvi laoskega problema. Koliko

Pri reševanju laoske krize je v ospredju zanimanja predsednik zakonite laoske vlade Suvana Fuma, ki ga vidimo na sliki s soprogo in hčera ma med nedavnim obiskom v Parizu. Trenutno je Suvana Fuma v Londonu, kjer se je sestel z britanskim zunanjim ministrom lordom Homeom

Suvana Fuma v Londonu

London, 30. marca (AFP). Na svoji poti po azijskih in evropskih državah je prispel v London predsednik laoske vlade princ Suvana Fuma, ki je nocoj izjavil, da želi poiskati mirno rešitev laoskega problema. Izrazil je upanje, da bo zmanjšanje napetosti okoli Laosa omogočilo prekinitev državljanske vojne, ki je posledica tuje intervencije.

Suvana Fuma je rekel, da je srecen, ko je videl, da velike sile, zlasti ZDA, smatrajo za potrebno, da postane Laos svobodna, neodvisna in nevtralna država. »To je cilj, je dejal, ki sem si ga postavil že l. 1954, neposredno po ženevskem sporazumu.«

Upornikom grozi poraz

Vientian, 30. marca (Reuter). Obrambni minister laoske uporniške vlade Fumi Nosavan se je danes vrnil v Vientian, potem ko je v Udornu v Tajski govoril s poveljnikom sedme ameriške flote admiralom Feltonom.

Predstavnik uporniške vlade Bun Uma je danes izjavil, da je položaj na centralnem sektorju zelo resen, in sporočil, da so sile Patet Lao zavzele mesto Kam Keut. Nadalje je povedal, da bataljon Patet Lao, ki je zavzel mesto, napreduje k tajski meji in tako grozi presekanju Laos na dva dela. Druga dva bataljona št. Patet Lao po njegovih besedah na-

predujeta južno v smeri Savanakaeta.

Nacelnik štaba uporniških sil general Ratikone je danes priznal, da so njegove enote utrpeli hude izgube blizu Ksieng Kuanga, ki so se mu sile Patet Lao približale na pet milj in bombardirajo mesto z artiljerijo in minometali. Nadalje poroča, da so sile Patet Lao prevzele kontrolno nad mestom Ta Beua, ki leži 12 milj vzhodno od Vientiana.

Minister za informacije v Bun Umovi vladi Norasing je rekel na tiskovni konferenci, da je vlada Bun Uma pripravljena sprejeti britanski predlog za rešitev laoske krize.

POSVETOVANJE DRŽAV ČLANIC VARŠAVSKEGA PAKTA

Do komunikeja le domneve

Sodijo, da so med drugim govorili o nemškem vprašanju, laoski krizi in medsebojnih odnosih

Moskva, 30. marca. Danes je bilo tu končano tridnevno posvetovanje politično-posvetovalnega odbora držav članic varšavskega pakta.

Posvetovanja so se udeležili prvi sekretarji partij, predsedniki vlad, zunanji in obrambni ministri, v sestavi nekaterih delegacij pa so bili tudi gospodarski voditelji. Edina iz-

jema glede sestave delegacije je bila Albanija, ki jo je na posvetovanju zastopala delegacija s podpredsednikom vlade Bejirom Balukuom na čelu. Posvetovanja so se nadalje udeležili opazovalci iz Mongolije in Koreje, medtem ko je Kitajska imenovala za svojega opazovalca veleposlanika v Moskvi. Vietnam ni bil zastop-

pan. CK KP ZSSR in svet ministrov Sovjetske zveze sta priredila danes kosilo na čast delegacij, za katerega je rečeno, da je poteklo »v prijateljskem in bratskem vzdušju«. Za časa posvetovanja je Hruščev sprejel delegacije Rumunije, Madžarske, Češkoslovaške in Bolgarije ter opazovalce iz Koreje in Mongolije.

S posebnim zanimanjem pričakujejo komunike o posvetovanju, ki mu pripisujejo velik pomen. Sodijo, da bo objavljen jutri. Računajo, da bodo v komunikeju izražena stališča o pogledih držav članic varšavskega pakta na mednarodni položaj in nekatere preče probleme.

Dnevni red posvetovanja ni bil objavljen, menijo pa, da so med drugim govorili o nemškem vprašanju, laoski krizi in razvoju odnosov med državami članicami pakta.

Delegacije Poljske, Madžarske in Albanije so nocoj odpotovali iz Moskve.

Z. Božič

Vojaški sestanek v Kamini

Udeležila se ga bosta generala Mobutu in Lundula s svojimi najbližjimi sodelavci

LEOPOLDVILLE, 30. marca (Tanjug). Kasavubujev general Mobutu je danes potrdil vesti, da je bilo med njegovimi delegati, ki jih je vodil polkovnik Bombozo, in oficirji Lundulove komande dogovorjeno, da bo 5. aprila v oporišču Kamina pod pokroviteljstvom OZN važen bi se udeležila oba generala

Mobutu je novinarjem izjavil, da bo na sestanku po vsej priški govora tudi o političnih in ne le o vojaških vprašanjih.

Uradna verzija poročila z večerajšnje tiskovne konferenice, ki so jo imeli Ilea, Bomboko in Mobutu, kaže, da marionetna vlada v Leopoldvillu čedalje bolj odstopa od sklepov, sprejetih v Tananarivi, ker je, kakor kaže, prišla do prepričanja, da koncesije Combeju rušijo njene lastne pozicije. Danes naglašajo tisti del izjave Ilea in Bomboka, v katerem sta govorila o sklepih iz Tananarive samo kot »političnih resolucijah«, ki naj bi jih legalizirali najprej na okroglo mizo v Elisabethvillu, dokončno v parlamentu, »ko bodo ustvarjeni prepotrebni pogoji za njegovo sklicanje«. Poročila, ki jih danes objavljajo v Leopoldvillu, vsebujejo celo nekatere fraze, ki jih večeraj ni bilo slišati iz Ileovih ust. V teh svojih izjavah na

(Tanjug). Kasavubujev general Mobutu je danes potrdil vesti, da je bilo med njegovimi delegati, ki jih je vodil polkovnik Bombozo, in oficirji Lundulove komande dogovorjeno, da bo 5. aprila v oporišču Kamina pod pokroviteljstvom OZN važen bi se udeležila oba generala

primer trdi, da se Kasavubu še nadalje smatra za predsednika republike Kongo in ne za predsednika konfederacije.

SPORAZUM O ENOTNOSTI SOCIALISTIČNE STRANKE ITALIJE

Rim, 30. marca (Po telefonu). V skladu s priporočili kongresa italijanske socialistične stranke so danes predstavniki vseh treh strankinskih struj na seji centralnega komiteja pre-

brali izjave, s katerimi prevzemajo obveznost, da bodo spoštovali notranjo partijsko disciplino in da se bodo, ne glede na različnost mnenj, zavzemali za izvajanje enotne strankine politike, sprejete na milanskem kongresu.

A. S.

Sukarno

obišče LR Kitajsko

Džakarta, 30. marca (Antara). Indonezijski predsednik Sukarno je sprejel povabilo predsednika CK KP Kitajske Mao Ce Tunga in predsednika LR Kitajske Liu Šao Čija, naj obišče LR Kitajsko.

Prepoved dela kongresa južnoafriških sindikatov

Capetown, 30. marca (Reuter). — Južnoafriški pravosodni minister Francois Erasmus je danes prepovedal vsako dejavnost Kongresa južnoafriških sindikatov za čas od 31. marca do 30. junija. S tem je onemogočil šesto redno letno konferenco Kongresa.

Prihodnja seja ženevske konference 4. aprila

Ženeva, 30. marca (AFP-Reuter). Današnja 281. seja trojne konference o prepovedi atomskih poskusov, ki ji je predsedoval britanski delegat, je trajala 75 minut. Britanski in ameriški delegat sta na seji izjavila, da je od odgovora Sovjetske zveze na najnovejših zahodnih predlogih o jamstvih za kontrolno prepovedi atomskih poskusov odvisen uspeh oziroma neuspeh razgovorov o opustitvi atomskih poskusov. Sovjetski delegat Semjon Carapkin je izjavil, da upa, da bo lahko na te predloge odgovoril 4. aprila, na naslednji seji trojne konference.

Rekordni višinski polet z letalom

Letalsko oporišče Edwards, 30. marca (Reuter). Ameriško raketno letalo »X-15« se je s pilotom Walkerjem danes dvignilo v višino 48 km in s tem doseglo najvišjo točko, do katere se je kdaj koli povzpelo letalo s pilotom. Raketo je poneslo v višino 15 km letalo »B-52«, nato pa je samostojno nadaljevalo pot.

Etiopski general Nevaj javno obešen

Adis Abeba, 30. marca (AFP). Bivšega poveljnika garde etiopskega cesarja, generala Nengista Nevaja, so davi javno obesili v Adis Abebi. General Nevaj je bil eden izmed pobudnikov upora proti cesarju Haile Selassiju v lanskem decembru.

Otenziva proti levici v Zahodni Nemčiji

Bonn, 30. marca (Tanjug). — Zahodnonemško »zvezno sodišče za delo in delovne odnose je pooblastilo delodajalce, da odpustijo iz javnih služb bivše člane Komunistične partije, če o njih le malo sumijo, da so nadaljevali svojo politično dejavnost tudi po prepovedi Komunistične partije avgusta 1956. V obrazložitvi je rečeno, da je »važno, da odstranijo iz javne službe v Zvezni republiki še vedno aktivne pristaje prepovedane Komunistične partije.«

Ta ukrep so sprejeli v okviru poostre akcije, ki so jo v zadnjem času začeli v Zahodni Nemčiji proti levčarskim grupacijam.